

**ÖRÖMHÍRVÉTEL
GÖRÖGKATOLIKUS
ÓVODA**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

OM azonosító: 203418

2023. szeptember 01.

Tartalom

1. Bevezető	4
1.1. A pedagógiai program jogszabályi háttere	6
1.2. Intézményi adatok	7
1.3. Helyzetelemzés	8
2. Küldetésnyilatkozat	9
3. Az óvodai nevelés közös alapelvei, értékei, célkitűzései	11
3.1. Gyermekkép	11
3.2. Óvodakép.....	12
3.3. Pedagógusmodell	13
3.4. Nevelési alapelvek, értékek	13
3.5. Egészségnevelés és környezeti nevelési elvek	16
3.6. Az integrált nevelés feltételei	17
4. Az óvodai nevelés feladatai	20
4.1. Az óvodai nevelés általános feladatai.....	20
4.2. Hitre nevelés erősítése	20
4.3. Az egészséges életmód kialakítása/egészségnevelési program	21
4.4. Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	27
4.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	30
5. Az óvodai élet megszervezésének elvei	36
5.1. Személyi feltételek.....	36
5.2. Tárgyi feltételek.....	36
5.3. Az óvodai élet megszervezése	37
5.4. Az óvoda kapcsolatai	37
6. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai	39
6.1. Hitre nevelés.....	39
6.2. Játék.....	42
6.3. Verselés, mesélés	45
6.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	48
6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	51
6.6. Mozgás.....	54
6.7. Külső világ tevékeny megismerése	57
6.8. Munka jellegű tevékenységek.....	62
6.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	65
7. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	68
8. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	71
9. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	75
10. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek	76
11. Örömhírvétel Görögkatolikus Óvoda	77
11.1. Ünnepek, megemlékezések	78
11.2. Az óvodai élet megszervezésének helyi gyakorlata	81
11.3. Hagyományok őrzése az óvodába- Hazafias nevelés.....	82
11.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	85
11.5. Az óvoda kapcsolatrendszere	88
12. Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda	89
12.1. Ünnepek, megemlékezések	90
12.2. Az óvodai élet megszervezésének helyi gyakorlata.....	92

12.3.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	93
12.4.	Az óvoda kapcsolatrendszere	96
13.	Árpád-házi Szent Piroska Görögkatolikus Óvoda	100
13.1.	Társadalmi környezet	101
13.2.	Ünneplés, megemlékezések	102
13.3.	Az óvodai élet megszervezésének helyi gyakorlata	103
13.4.	Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	105
13.4.1.	Enyhe értelmi fogyatékos gyermek.....	108
13.4.2.	Beszéd fogyatékos gyermek.....	109
13.4.3.	Egyéb pszichés fejlődési zavar.....	109
13.4.4.	Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek	110
13.5.	Az óvoda kapcsolatai	113
14.	Legitimációs záradék.....	116

1. BEVEZETŐ

„A nevelés a szív dolga”

(Don Bosco)

Az Örömhírvétel Görögkatolikus Óvoda, mint közös igazgatású intézmény, 2023. szeptember 01. napján, megújulva, három óvoda összevonásával jött létre a Hajdúdorogi Metropolitai Egyház 1095/2023. (IV.25.) Fenntartói döntése alapján.

A közös Pedagógiai Program elkészítésekor az azonos értékek egységet jelentettek pedagógiai szemléletünkben. Az óvodák helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculat megtartása ugyanakkor színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét, ezáltal is tükrözve Görögkatolikus Egyházunk sajátos közösségeit.

A három telephely óvodáinak együttműködése, lehetőséget ad a jó gyakorlatok kölcsönös megismerésére, esetleges átvételére.

Görögkatolikus intézményünk nyitott mindazok felé, akik elfogadják, és igénylik, hogy gyermekük óvodai nevelése egy olyan intézményben valósuljon meg, ahol a Krisztusi értékrend érvényesül a nevelés egész területén, ily módon az egész napot áthatja, összhangban állva az Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal. Óvodánk szakmailag önálló, keresztény nevelési intézmény, a családi nevelés kiegészítője, amelynek alapfunkciója: személyiségfejlesztő, szocializációs és nevelő tevékenység biztosítása, az óvodás gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, és a Krisztusi értékrend átadása. A keresztény nevelés célja a hit ébresztése és fejlesztése, a gyermek egész személyiségének gazdagítása, az örömhír eljuttatása, hogy felnőtt korára képessé váljon az Istennel való személyes szeretetkapcsolatra.

Óvodánk pedagógusai arra törekszenek, hogy a ránk bízott gyermekeket a keresztény élet teljességének elérésére nevelje, a magyar nemzeti kultúra hagyományait átörökítse.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka, s ebből kiindulva, óvodánk a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a gyermeki személyiség elfogadását, tiszteletét, szeretetét, megbecsülését és bizalmát alapvetőnek tekinti. A nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak. Minden gyermek számára biztosítjuk az esélyegyenlőség megteremtését. A bennünk lévő Krisztusi szeretettel gondozzuk és neveljük a gyermekeket, biztosítva számukra a derűs, nyugodt óvodai légkört és érzelmi biztonságot megteremtését.

Pedagógiai programunk figyelembe veszi a kereszténység, a hazai óvodai neveléstörténet értékeit, a nemzeti, görögkatolikus sajátosságokat, a pedagógiai – és pszichológiai kutatások eredményeit, Magyarország Alaptörvényének értékeit, az Óvodai nevelés országos alapprogramja által meghatározott jogokat, alapelveket, az óvoda pedagógiai működésére vonatkozó jogszabályokat valamint a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét.

Szkiba Tiborné
intézményvezető

1.1. A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A 363/2012. (XII.17.) kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésükfeltételeiről
- 2016/679. számú rendelete – az általános adatvédelmi rendelet
- 2015. évi CXXXIII. törvény 21.§ (2) óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységről
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekbentörténő végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus- szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

1.2. Intézményi adatok

Az intézmény megnevezése:	Örömhírvétel Görögkatolikus Óvoda OM azonosítója: 203418 Óvodai csoportok száma: 10 csoport. A székhelyen és a telephelyeken felvehető maximális gyermeklétszám: 250 fő, ebből sajátos nevelési igényű: 19 fő.
A közös igazgatású, óvodai alapfeladatot ellátó intézmény	
Székhelye	Örömhírvétel Görögkatolikus Óvoda 1081 Budapest, Bezerédj utca 16/a Csoportok száma: 3 Felvehető maximális gyermeklétszám: 75 fő, ebből sajátos nevelési igényű: 2 fő. Alapítás éve: 2019
Tagintézmény, telephely	Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda 2120 Dunakeszi, Barátság útja 2. Csoportok száma: 3 Felvehető maximális gyermeklétszám: 75 fő, ebből sajátos nevelési igényű: 1 fő.
Tagintézmény, telephely	Árpád-házi Szent Piroska Görögkatolikus Óvoda 2310 Szigetszentmiklós, Csépi út 75. Csoportok száma: 4 Felvehető maximális gyermeklétszám: 100 fő, ebből sajátos nevelési igényű: 16 fő.
Az intézmény alapítója, fenntartója	Hajdúdorogi Metropolitai Egyház (rövid neve: Hajdúdorogi Főegyházmegye) 4025 Debrecen, Petőfi tér 8.
Az intézmény alapfeladata	óvodai nevelés, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.
Az intézmény gazdálkodási jogköre	Önállóan gazdálkodó, egyházi fenntartású, köznevelési intézmény.

1.3. Helyzetelemzés

A közös igazgatású óvodai intézményünkben, egy székhelyintézményben és két telephelyen, tagintézményekben összesen 10 csoportban, 20 szakképzett óvodapedagógus, 10 dajka, 3 konyhai dajka, 3 pedagógiai asszisztens, és egy óvodavezető, biztosítja a gyermekek nevelését. Amennyiben a működés folyamatában, egyéb okok esetén átmenetileg nem lenne betöltve valamelyik óvodapedagógusi álláshely, pedagógiai asszisztens segítségével, a körülményektől függő átszervezések lehetőségével biztosítjuk az óvodapedagógusi jelenlétet, látjuk el a gyermekek óvodai nevelését. Ösztönözzük az óvodapedagógus képzésben való részvételt a fiatal munkatársak, gyakornokok körében.

Az óvoda székhely épülete Budapesten, a VIII. kerületben, a Bezerédj utca 16/a. szám alatt található. A műemlék jellegű épület egy részét teljesen felújították, így kezdődhetett meg 2019-ben az Örömhírvétel Görögkatolikus Óvoda működése. Négy csoportszobával (melyből egyet tornaszobának használnak), két gyermekmosdóval, egyéb, kiszolgáló helyiségekkel, esztétikus bútorokkal, játék-és fejlesztő eszközökkel felszerelt óvoda. Udvara épületekkel körbevett, gumitégla borítású, esztétikus, biztonságos, csúszdákkal, homokozókkal, egyéb kültéri játékokkal beépített, belső játszóudvar.

A 2021-ben alapított Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda Tagintézmény Dunakeszin, a Barátság útja 2. szám alatt található. Az óvoda épülete új építésű, modern, esztétikus helyiségekkel, berendezésekkel. Az udvarának egy része gumiburkolatú, más része füvesített, játékokkal beépített udvar. A keresztény nevelésben előnyt jelentő, infrastrukturális feltétel, hogy az óvoda épülete közvetlenül a templom mellett található.

A szigetszentmiklósi tagintézményünk, az Árpád-házi Szent Piroska Görögkatolikus Óvoda 2023. szeptember 1-én kezdi meg óvodai működését. A teljesen új épület korszerű, esztétikus, 4 csoportszobával, tornaszobával és egyéb helyiségekkel, játékokkal beépített udvarral, autós parkolóval rendelkezik.

Óvodánk nevelőtestületének javaslataival az eddig működő pedagógiai programok telephely szerinti sajátosságait figyelembe véve készítettük el óvodánk jelenlegi, saját pedagógiai programját, a három telephely óvodapedagógusainak egyetértésével, melyet a legitimációs eljárásban a telephelyek óvodapedagógusai aláírásukkal is hitelesítettek.

2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

*„Szeresd a gyermeket, öleld szívedre őt,
Ringasd el lágyan a szegény kis szenvedőt,
Lehunyt pilláinak töröld le könnyeit:
S míg te a gyermekek könnyét törölgeted,
Egy láthatatlan kéz a csillagok felett
Letörli vétkedeket! ”*

/Móra Ferenc: Szeresd a gyermeket (részlet)/

Röviden összefoglalva, keresztény értékrend szerinti nevelés, személyiségfejlesztés.

A hitet megélő, és a hitet kereső családok gyermekeinek befogadása és sikeres nevelése. A keresztény szellemiség, ezen belül a görögkatolikus sajátosságok közvetítése a családokkal való együttműködésekben.

Olyan személyiségek kialakulásának vetjük meg az alapjait, akik később a társadalom hasznára, az egyház szervezeti keretein belül közéleti tevékenységre, a család számára pedig önzetlen, megértésen és szereteten alapuló szolgálatra és egyben önmaguk személyiségének kiteljesedésében, az Istentől kapott örömhír boldog megélésére képesek.

A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A szülőnek és a pedagógusnak a mennyei Atya gyermekkel kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és a megvalósulásában segíteni.

A hit ébresztése, fejlesztése, növelése gazdagítása fontos küldetésünk. Arra törekszünk, hogy rácsodálkoztassuk gyermekeinket Isten mindannyiunkat körbe vevő szeretetére. Hitre nevelésünk óvodai feladata, hogy nyitottá tegyük a gyermekeket a hit befogadására. Ezt a célt akkor tudjuk megvalósítani, ha ismerjük a gyermeki élményvilágot, a gyerekek befogadóképességét. A hívő pedagógus saját példamutatásán keresztül is megpróbálja átadni a hit alapjait, megérteti a gyermekekkel, hogy az Istenbe vetett hit átsegít a nehézségeken. Ezen küldetés akkor lesz befogadható, érthető a kisgyermek számára, ha össze tudjuk kapcsolni jelenünkkel.

A keresztény küldetés megvalósításának lehetőségei többek között: valakinek örömet szerezni, osztozni valami számunkra kedves dolgon, bevallani a hibáinkat, helytelen tettekért bocsánatot kérni, jóvátenni, valamit jobban csinálni, segíteni másokon, szentek példájáról beszélni.

Fontos, hogy egész óvodai létünket, tevékenységeinket, tanulási folyamatainkat, a mozgást, a zenét, énekes játékaikat, a gyermektáncot rajzolást, festést, kézimunkát, mintázást, a körülöttünk lévő világ tevékeny megismerését, a mindennapokat áthassa a keresztény nevelés.

Az óvodai nevelés meghatározó személyisége az óvodapedagógus, aki élő hitével, elkötelezett pedagógus hitvallásával mintaként szolgál a gyermekek és a szülők számára is. Érzelmi megnyilvánulásai, szeretetteljes odafordulása felelősségvállalása a gyermeki személyiség iránt olyan támaszt nyújt, akihez bizalommal lehet fordulni.

Érzelmi reakcióink többsége a nevelődéssel alakul ki. Katolikus óvodánkban a nevelés alapja az érzelmi nevelés, az elfogadó, védettséget nyújtó, szeretetteljes, örömteli légkör kialakítása, melynek célja, hogy a gyerekek kortársi kapcsolatait és a felnőttekkel való viszonyát is a szeretet megnyilvánulásai jellemezzék (bizalom, türelem, önzetlenség, megértés, egymásra figyelés, nagylelkűség, jó szándék, segítőkészség, empátia és az együttérzés).

A jó óvodában a gyerekek egyéni ütemben és egyéni módon fejlődhetnek. A közösség kialakulását segítik elő a közös célok, az óvoda hagyományai, a csoport szokásrendszere, az értelmes fegyelem, a közös ünneplés, melynek aktív cselekvő résztvevője a gyermek.

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a görögkatolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért óvodánk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda görögkatolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartjuk vallási szokásaikat, ugyanakkor ezt kölcsönösen elvárjuk a görögkatolikus sajátosságok óvodai életben történő megjelenésének elfogadásával kapcsolatban.

A családokkal való kapcsolattartásban alapvetően számítunk a családi nevelés és az óvodai nevelésünk összhangjára.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS KÖZÖS ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.

Sok gyermek görögkatolikus óvodánkban szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) élete példájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Óvodai nevelésünk az Óvodai nevelés országos alapprogramjával harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessenszínvonalas nevelésben. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Nevelési programunk épít a pedagógusok módszertani szabadságára. A nevelési célok, feladatok, az óvodai nevelés tevékenységformái az intézmény minden csoportjára nézve azonosak. Ezen túlmenően az egyes csoportok arculatát a gyermekek és az óvodapedagógusok egyéni érdeklődése, az adott csoport hagyományai formálják sajátossá.

3.1. Gyermekkép

Nevelésünk középpontjában a gyermek áll, aki mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermeket fejlődő személyiségnek tekintjük, nevelése során tudatosan és folyamatosan figyelembe vesszük, hogy fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés (érés) sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

A fenti tényezők következtében a gyermekeknek sajátos, életkori szakaszonként és egyéneként változó testi-, lelki szükségletei vannak.

A gyermekeket leginkább a nyitottság, az érdeklődés, a befogadás, a tudni akarás és az önmegvalósítás jellemzi. Pedagógiai odafordulásunkkal segítjük a gyerekeket abban, hogy jó mozgáskészséggel, egészséges testi fejlődéssel, jó beszéd-készséggel és koruknak megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek. Fogadják el a másságot, érzékenyen forduljanak egymáshoz. Az őket körülvevő környezet iránt fogékonyak-, a természet szeretetére, védelmére érzékenyek legyenek. Óvodánk egészséges, harmonikus gyermeki személyiségek nevelésére törekszik.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, a meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának.

A keresztény ember áldásként éli meg a gyermeket. A gyermek a jövő élet hordozója. A lélek megismerésével a gyermekekben lappangó hajlamokat felkeltjük. Ebben a munkában helye van a magvetésnek és a gyomlálásnak is. A közös munka során nevelés, buzdítás, óvás, intés, mind – mind lehetőség a lélek gazdagítására.

Minden gyermeket a saját képességei szerint, annak figyelembe vételével neveljük, fejlesztjük. Nevelik, fejlesztik őt az új társkapcsolatok és az óvoda minden dolgozója.

Tetteinkkel sugározzuk a feltétel nélküli szeretetet, s azt a gyermeknek oly fontos biztonságérzetet, hogy: tisztellek Téged, fontos vagy Nekem, csakis Rád figyelek, segítek Neked.

3.2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A katolikus óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek harmadik (esetenként 2,5) életévétől az iskolába lépésig.

Óvodánk külső, belső esztétikuma „gyermek-közeli”, barátságos, otthonos és biztosítja az óvodáskorú gyermek egészséges fejlődésének és nevelésének optimális tárgyi, személyi feltételeit, a keresztény emberi értékek közvetítését.

Az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának megvalósulása sorána gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Görögkatolikus óvodánk a gyermeki személyiség kibontakoztatását a keresztény életszemlélet szerint igyekszik elérni, ezáltal elősegítve a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését. Óvodánk a családi szellemre épít, alapja a szeretet és a kölcsönös bizalom. Nevelőmunkánkban hangsúlyos szerepet kap a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása, a hátránycsökkentés, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

Az óvodánkba járó gyermekek személyiségét elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

Keresztény szellemségű nevelés lehetővé teszi a gyermek személyiségfejlődését valamint az egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

Az alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak.

3.3. Pedagógusmodell

Az óvodapedagógus a nevelés központjában áll, modell, ugyanakkor példakép a gyermek előtt. Fontosnak tartjuk, hogy óvodapedagógusaink a következő személyiségjegyekkel rendelkezzenek:

- Tiszteletben tartja a gyermeki jogokat.
- A gyerekekkel szemben együttérző, odafigyelő, szeretetteljesen következetes magatartást tanúsító.
- Szakértelmét, pedagógiai, pszichológiai, korszerű technikai ismereteit gyakorlati jártassága tükrözi.
- Birtokában van a mestersége műveléséhez szükséges pedagógus kompetenciáknak.
- Önmaga továbbfejlesztésének igénye minden területen megnyilvánul.
- A vele kapcsolatba kerülő személyekkel szemben tisztelettudó, feladat- és probléma-érzékeny, titoktartó.

3.4. Nevelési alapelvek, értékek

- A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert nevelni.
- A gyermeknek joga van az életkorának és fejlettségének megfelelő óvodai életrendhez, biztonságos, egészséges környezethez, a szabad játékhoz, a gyermek személyiségéhez igazított pedagógiai hatások alkalmazásához.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, inkluzív, a családi nevelést kiegészítő, a szülővelegyüttműködő. A gyermeket óvja, védi, tiszteli, szereti, megbecsüli.
- Óvodai nevelésünk elősegíti sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségének kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését. Figyelembe veszi az életkori és egyéni sajátosságokat, az eltérő fejlődési ütemet. Felelős a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi, anyanyelvi, értelmi fejlődéséért.
- Arra törekszünk, hogy gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének szem előtt tartásával, célzott és adekvát tevékenységek biztosításával elősegítsük a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki,

szociális, és értelmi érettség kialakulását, melynek egyik alappillére a mozgásfejlesztés.

- Fontosnak tartjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált, inkluzív óvodai nevelését, a másságot elfogadó olyan személyi környezet biztosítását, mely a gyermekre nem mássága szerint tekint, hanem egyediségében, így elősegítve harmonikus személyiségfejlődését.
- A nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez és a keresztény értékrendhez kell igazodniuk.
- Fontosnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.
- A szűkebb és tágabb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével kívánjuk elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt, anélkül, hogy kárt tenne benne.
- Az egészségnevelés három fő területének védelme egyformán fontos (szomatikus – testi- nevelés, pszichohigiénés – lelki- nevelés, szociohigiénés – társadalmi nevelés).
- A gyermekek viszonya a mesterséges és a társadalmi környezethez egyaránt fontos. A gyermekek csak megfelelő harmóniával élhetnek környezetükben, mert csak így lesznek képesek a környezettudatos magatartás alapjainak be és elfogadására. Ha az elfogadás jelen van, akkor tudjuk eredményesen a megfelelő szokásokat mintaadással, élményekkel teli tevékenységekkel alakítani.
- Élményekkel teli, gazdag tevékenységet biztosítva, a játék elsődlegességét figyelembe véve alakítjuk a gyermekek mindennapjait, ügyelve arra, hogy óvodánk légköre sugározza a szeretetteljes bánásmódot és az otthon érzetét, tükrözze a harmóniát, az egységet és az esztétikumot.
- A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a napirendünknek.
- A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabad levegőn.
- Nevelési tevékenységünkben kiemelten építünk a gyermekek legfontosabb életkori sajátosságaira: érzelemvezéreltség, utánzásra való folyamatos motiváltság, önállóságra való törekvés, cselekvő-szemléletes, szemléletes-képszerű, majd nyelvi-fogalmi gondolkodásmód.

Óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosításáról, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról.
- A játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítéséről, valamint a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Céljaink

- Görögkatolikus óvodai nevelésünk célja, hogy a (2, 5) 3 - 7 (8) éves korú gyermekeket képessé tegyük a hit befogadására. Tanítsuk meg őket rácsodálkozni a teremtett világra az abban megtapasztalt változásokra.
- Az óvodáskorú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése az életre való felkészítése a tevékenységek által, és a tevékenységeken keresztül.
- Szeretetteljes, inkluzív, bizalommal teli, a gyermek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés.
- Óvodásaink érzelmi biztonságban, egészséges körülmények között, önmagukhoz mértén fejlődjenek, a sikeres iskolakezdés érdekében.
- Biztosítjuk feltételeit a sokszínű, közösségben végezhető tevékenységeknek, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékokra.
- E tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó, megfelelő műveltségtartalmak közvetítéséről.
- Gyermeki személyiségük kibontakoztatása, hátrányok csökkentése, az egyéni és

életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

- Pedagógiai segítségnyújtás a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelési szükségleteihez az óvoda hatékony kapcsolatrendszerével.
- Holisztikus szemlélettel, ökológiai gondolkodásmóddal történő nevelés.
- A fenntartható fejlődés eszmeiségével való tudatos, óvodai nevelés, a gyermekek egészség-és környezettudatos magatartásának megalapozása.

3.5. Egészségnevelés és környezeti nevelési elvek

Rendszerszemléletre nevelés elve

- Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal
- Lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve

- Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag.)
- Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Fenntarthatóság elve

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Testi- lelki egészség elve

- Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására.
- Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte.

- Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát.
- Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény.

Társas készségek fejlesztésének elve

- Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával.
- Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

Foglalkozásközi integráció elve

Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

3.6. Az integrált nevelés feltételei

- Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény, alapító okiratában.
- A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel.
- Az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása.
- Az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés.
- Rugalmas szervezeti keret kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához.
- Az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

Az integráció általános elvei

- Az integrációt az egész nevelőtestület felvállalja,
- A csoportjukban integrációt folytató munkatársakat az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti,

- Az integrálhatóság minden esetben egyéni döntést igényel, figyelembe véve az összes körülményt,
- Felvétel előtt a szülő részletesen tájékoztassa az óvodát a kisgyermek fejlődéséről, eddigi vizsgálati eredményekről,
- A szakértői bizottság véleményének megismerése után nyilatkozik az óvoda a befogadásról, ezt követően végezheti a bizottság az intézmény kijelölését
- Az eddigi vizsgálati eredmények ismeretében konzultálnak a szülővel a különböző szakemberek
- Csoportba való beosztás előtt az óvodapedagógusok személyesen találkoznak a gyermekkel és a szülővel. Csoportkialakításhoz az óvodavezető figyelembe veszi az óvodapedagógusok véleményét,
- Kiemelt figyelmet fordítunk a szülővel történő kölcsönös kommunikációra, mely idő alatt eldönthető, hogy a gyermekek optimális fejlődésének feltételei biztosítottak e az adott csoportban, intézményben.
- A sajátos nevelési igényű gyermek befogadása, segítése nem jelenthet túlzott terhet a csoportban élő gyerekek, felnőttek számára.

Az integráció nem valósítható meg

- ha káros hatása van a SNI gyerekekre, a csoportra, a nevelőkre,
- ha nem szolgálja a SNI gyerek fejlődését, szükségleteinek kielégítését,
- ha óvodapedagógiai eszközökkel nem oldható meg a közösségi együttélés kialakítása a gyerekek között,
- ha a pedagógus testi-lelki terhelése túlzott.

Az eredményes integrálás személyi és tárgyi szükségletei

- inkluzív, befogadó környezet, alkalmazottak, szülők, gyerekek részéről,
- fogyatékoság típusának megfelelően az intézményben alkalmazott vagy utazó gyógypedagógus/konduktor,
- Hatékony együttműködés az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel és Megyei Pedagógia Szakszolgálattal
- integráló csoportokban pedagógiai/gyógypedagógiai asszisztens
- speciális segédeszközök
- sérülés specifikus környezet

- tornaterem
- egyéni fejlesztéshez logopédiai szoba

4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

4.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Óvodai nevelésünk feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül

- A hitre nevelés erősítése.
- Az egészséges életmód alakítása.
- Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.2. Hitre nevelés erősítése

Célunk

- Katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben.
- Katolikus értékek, normák kialakítása, erősítése, kiegészítése, közvetítése a gyermekek által a családban.
- Katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során.
- Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.
- Teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, felelősség, teremtett világ védelme)
- Görögkatolikus ünnepek, események megismerése, ezeken való részvétel.

Feladataink

- Példamutatás, keresztény értékrend szerinti magatartás.
- Bibliai, egyéb, keresztény értékeket megmutató történetek átadása, feldolgozása.
- Az óvodai élet során kialakuló szituációkban, élethelyzetekben a keresztény értékrend szerinti magatartásra, viselkedésre való buzdítás, ösztönzés. (Pl.: segítünk, megbocsátunk egymásnak)
- Környezetünknek, mint Isten által teremtett világnak a megismertetése, védelme.
- Imádkozás étkezés előtt, után, lefekvés előtt, lelki percek, imakör keretében, beteg társunkért, hálából.
- Gyermekek részvételének biztosítása a hittanfoglalkozásokon, egyházi szertartásokon.

- Vallásos élmények, ismeretek feldolgozása lelki percekben, templomlátogatás.
- Pedagógiai munkánkban alkalmazzuk a hitre nevelés sajátos eszközeit:
 - Tudatosan keressük és a gyermekekkel együtt éljük át az örömet.
 - A hála érzésének felébresztése.
 - A jóra kész akarat fejlesztése.
 - A lelkiismeret nevelése: a cselekedetet minősítjük.
 - A jóvátételre, engesztelésre nevelés.
 - Szeretetteljes engedelmességre, együttműködésre nevelés.
 - Imádságra nevelés.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- A szokásos kezdet, étkezés, alvás előtti, étkezés utáni, egyéb, rövid imák, főbb egyházi ünnepeken, szertartásokon való viselkedés ismerete.
- Neveltségi szint javulása, egymással, felnőttekkel való magatartásuk, viselkedésük pozitív, empatikus változása.
- Környezetükhöz, természethez fűződő viszonyuk pozitív változása

4.3. Az egészséges életmód kialakítása/egészségnevelési program

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermekek gondozása testi szükségleteinek, mozgásigényeinek kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés, és egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- az étkezési kultúra alakítása, erősítése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlensír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása a környezettudatos magatartás megalapozása
- a megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel és óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátás
- korszerű táplálkozás, pihenés feltételeinek megteremtése higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartás a szülők egészségmegőrző, betegségmegelőző szokásainak megismerése, pozitív befolyásolása

Célunk

- A gyermekek testi és lelki szükségleteinek valamint mozgásigényének kielégítése során, alakuljanak ki azok a szokások, szabályok, amelyek az egészséges életvitelhez szükségesek.
- A gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges, nyugodt és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások alakítása.

Az egészséges életmód alakításának területei, feladataink

Gondozás

- A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele **a gyermek testi komfortérzetének kielégítése.**
- A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek - óvónő, gyermek – dajka kapcsolatot feltételez.
- A toalett használatával kapcsolatos tevékenységek figyelemmel kísérése, támogatása, szükség szerint.
- A papírsebkendő használatával kapcsolatban felhívjuk a gyermekek figyelmét annak anyagára, hulladékként kezelése során szelektív gyűjtésére.
- Minden korosztálynál fontos a fogápolás szokásainak megalapozása.
- Az **önkiszolgáló feladatok** elvégzése a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé, alakítja a gyermek énképét, segíti önállóvá válásukat. Az óvónő, dajka

bemutatja, megismerteti és figyelemmel kíséri a napi élethez szükséges szokások fejlődését, melyek egy része az óvodáskor végére szükségletté válhat. Mivel minden tevékenységet szóbeli megerősítés kísér, ezért a napi életritmus megtervezésénél erre is **elegendő időt kell biztosítani, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg.**

- A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirendben.
- Az időkeretek rugalmas alkalmazása a gyakorlatban.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, bizalomteljes, inkluzív légkör megteremtése a csoportban.
- A szokás- és szabályrendszer közös alakítása a gyermekekkel.
- A kialakított szokás- és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése, reális, gyermek egyéni fejlődéséhez viszonyított fejlesztő értékelése.
- Nagy figyelmet fordítunk arra is, hogy a játék tevékenységek befejeztével a játékeszközök a helyükre kerüljenek, és ebben a gyerekek aktív részesek legyenek.
- Önállósági törekvések támogatása. (2,5) 3 éveseknek, illetve egyéni szükséglet alapján a toalettpapír használatában, a zsebkendő használatában segítségnyújtás.
- Elegendő mennyiségű toalettpapír használatára ösztönzés.
- A WC lehúzásának igényné alakítása, elvégzésének figyelemmel kísérése.
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása.
- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására serkentés.
- A fésű használatának bemutatása, gyakoroltatása, szükség szerinti segítségnyújtás.
- Az öltözködési szokások kialakításához fontos, hogy a gyermekeket megismertessük az időjárásnak megfelelő réteges öltözködéssel.
- Sajátítsák el az öltözés, vetkőzés helyes sorrendjét, a ruhadarabok összehajtogatását, azok jelükhöz való elhelyezését.
- A felöltözésnél, vetkőzésnél egyéni szükséglet szerinti segítségnyújtás.

Testi nevelés, mozgás

- A testi nevelés magába foglalja a gyermek testi szükségleteinek (levegőzés, pihenés, egészséges táplálkozás), természetes mozgásigényének kielégítését, a

gyermek egészségének, testi épségének védelmét, megőrzését, edzését.

- A rendszeres, szabad mozgás, testedzés lehetőségét biztosítjuk a szabadban folyó játékokkal, mozgásos szabályjátékokkal, a mindennapos mozgással, a mozgásos foglalkozásokkal, a sétákkal, hosszabb – rövidebb kirándulásokkal.
- Az edzés folyamatában fejlődik a gyermek harmonikus, összerendezett mozgása, ellenálló képessége fokozódik, szervezete alkalmazkodik az évszakok változásaihoz.
- A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, (szervezett sor és versenyjátékok) és mintát adunk a szülőknek is.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek minden évszakban minél több időt töltsenek a szabadban.

Levegőzés

- A levegőzés élettani hatásán túl elősegíti többek között a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását. Az óvónő törekedjen arra, hogy a mindennapok során lehetőség szerint a **gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végezzék.**
- A gyermekek levegőzésének biztosítása mindennap, mínusz 5 fokig.

Pihenés

- A pihenés, a délutáni alvás az óvodás gyermek egyéni alvási igényének kielégítését, testi fejlődését szolgálja.
- A nyugodt pihenés feltételeit minden óvodai csoportban az óvodai dolgozók igyekeznek megteremteni.
- A csoportszoba kiszellőztetése
- Tiszta, rendezett környezet
- Kényelmes fekvőhely
- Nyugtató-, elalvást segítő légkör
- Altató mese, halk zene, párologtatás, elalvást segítő „kedvencek”
- Dolgozók kulturált, halk munkavégzése, hangneme
- Zavaró külső ingerek megszüntetése

Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása

- A táplálkozás a növekedés és az egészséges fejlődés egyik legfontosabb feltétele. A gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaikban egyéni eltérések vannak.
- Ügyelünk arra, hogy minden gyerek annyi ételt kapjon, amennyit jó étvágygal el tud fogyasztani.
- Ösztönözzük, de nem kényszerítjük az étel elfogyasztására.
- Biztosítjuk, hogy folyadék egész nap álljon a rendelkezésükre.
- Lehetőség szerint kiegészítjük a szülők segítségével a gyermekek étrendjét zöldségekkel, gyümölcsökkel, magvakkal, mézzel, teákkal.
- Az étkezés csoporton belüli feltételeit önkiszolgálással, a középső és nagycsoportos korúaknál részben naposi rendszerrel valósítjuk meg.
- Figyelünk az esztétikus terítésre, a kulturált étkezési szokások, szabályok betartására.

Egészségvédelem, edzés

- A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása elősegíti a gyermek **egészségének megóvását**. Ezen kívül nagy hangsúlyt fektetünk a **higiénés szabályok betartására**, például környezet tisztántartása, portalanítása, szükség szerint fertőtlenítése, a **környezeti ártalmak kiküszöbölésére** például szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékos izzók, légszennyeződések csökkentése, a csoportszobában minél több zöld növény elhelyezése, megfelelő páratartalom biztosítása, nyugtató hatású színharmónia.
- Lényegesnek tartjuk az anamnézis felvétel közben felderített, ritkán előforduló, **az óvodai közösségbe kerülést nem feltétlenül akadályozó betegségek** (például allergia, asztmatikus tünetek, lázgörcs, epilepszia, cukorbetegség) regisztrálását, figyelemmel kísérését, alapvető tennivalók elsajátítását és a gyermek fiziológiás szükségletének biztosítását (például étrend helyes betartása), az egészségi állapot egyensúlyban tartásához szükséges környezet megteremtését.
- **A gyermek testi épségének védelme és a baleset-megelőzés magában foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak folyamatos és tervszerű ellenőrzését, valamint karbantartását, a hibaforrások megszüntetését.** A gyermeki gondolkodásmód sajátosságából, valamint a

szenzomotoros koordináció zavarából adódóan következnek a tipikus gyermekbalesetek (törések, zúzódások), ezek teszik szükségessé az óvónő állandó kontrollját, a tevékenységek figyelemmel kísérését.

- Szükséges a balesetmentes közlekedés, kerékpározás szabályainak megismertetése. Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük a gyermekeket (konfliktuskezelés, tolerancia).
- A levegő, víz, napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek **testi edzettségét**. Ennek érdekében lehetőség szerint minél több időt kell a szabadban tölteni, az időjárásnak megfelelő ruházatban.
- Nyáron a víz edző hatását ki kell használni. Mindezeknél figyelembe kell venni a gyermekek közötti egyéni különbségeket, egészségi állapotukat.
- A gyermekekkel megismertetjük a napfény hatását. A szabadban töltött idő alatt, nyáron erős UV sugárzáskor 11 és 15 óra között a gyermekek nem lehetnek a napon, csak árnyékban.
- A gyermekek tűz és balesetvédelmi oktatása évente kétszer, illetve az alkalomnak megfelelően.
- Lázás, hányós, hasmenéses gyermek elkülönítése, gondoskodás felügyeletéről, szüleinek értesítése.
- Prevenációs és korrekációs testi, lelki nevelési feladatok ellátása érdekében megfelelő szakemberek bevonása, együttműködésre törekvés.
- Közlekedésbiztonsági ismeretek elsajátítása, gyakorlása.

Környezettudatos magatartás megalapozása

- A környezet védelméhez, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alakítása a környezetvédelem érdekében. Az Isten által teremtett természet védelme.
- Külön gondot fordítunk környezetünk megóvására a szemét szemetesbe való helyezésével, összeszedésével.
- Kiskert létrehozásával, gondozásával megismertetjük a gyermekeket a növények fejlődésével, felhasználásuk lehetőségeivel, a gondozás, beérés örömeivel.
- Komposztáló hely használatával a keletkező természetes hulladék hasznosításával ismertetjük meg óvodásainkat.
- A mosdóban felhívjuk a gyerekek figyelmét az energiatakarékosságra, mosdó, toalett használatakor feleslegesen ne folyassák a vizet, a papírt szükség szerint

használják.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- A gyermekek a kialakított szokásoknak megfelelően felszólítás nélkül önállóan végzik a testápolási teendőket. Ismerik a tisztálkodási eszközök helyét, azokat megfelelően használják. Szükség szerint, helyesen használják a zsebkendőt.
- Rendelkeznek az alapvető egészségügyi szokásokkal, igénylik környezetük és önmaguk ápoltságát, tisztaságát.
- Ismerik a kulturált étkezés alapvető szokásait, egyéni tempójuknak megfelelően tisztán étkeznek, evőeszközt megfelelően használják.
- Önállóan öltözködnek az időjárásnak és a hőmérsékletnek megfelelően. A ruhákat sorrendben veszik fel és le, a levetett ruhadarabokat összehajtva, rendezett formában teszik a helyére.
- Tudnak masnit kötni, zsinórt fűzni, gombolni, csatolni, behúzni.
- A pihenő alatt, ha a gyermek nem alszik, társai zavarása nélkül nyugodtan pihen.
- Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.
- Használat után a helyére teszik a játékokat, eszközöket.
- Kialakul a gyermekek igénye a környezet védelmére, a tanult szabályok rögzülnek.

4.4. Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk

- A keresztény erkölcsi értékrend megismertetésével, közvetítésével kiegyensúlyozott, harmonikus, egészséges gyermeki személyiség nevelése, aki képes a környezetében a szépre való rácsodálkozásra, az öröm, a hála érzésének kifejezésére, segítségadásra, önmaga és mások tiszteletére és megbecsülésére, a másság elfogadására, szeretetteljes engedelmisségre, együttműködésre, a társakkal és az óvodában dolgozó felnőttekkel való pozitív viszony kialakítására.
- Inkluzív pedagógia megvalósítása.
- Környezethez való pozitív érzelmek kialakítása.

- Ítélik el a nem kívánatos viselkedést, mint például az élőlények bántalmazását, szemetetelést, vízpazarlást, képesek legyenek jóvátételre.

Feladataink

- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvodapedagógusok törekedjenek parancsolás, tiltás helyett, kérni, kérdezni, választási lehetőséget adni, hogy elősegíthessük a gyermekek számára a belátáson alapuló cselekvést, az önálló döntéshozást.
- A gyermek erkölcsi és szociális érzékenységének fejlődését az „én” tudatának alakulását, önkifejező törekvéseit segítsük.
- Inkluzív szemlélet átadása, példamutatás, annak elfogadása, megértése, hogy az emberek különböznek egymástól (másság elfogadása)
- Szocializáció, közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, élménypedagógiai módszerek használata.
- Erkölcsi tulajdonságok (együttérzés, segítőkészség), akarati tulajdonságok (önállóság, önfegyelem, kitartás, jóra kész akarat, feladattudat, szabálytudat) szokás és normarendszerének megalapozása.
- Gyermeki nyitottságra építve szűkebb, tágabb környezetük megismerése, a nemzete identitástudat erősítése, a keresztény kulturális értékek megismertetése, hazaszeretetre nevelés, szülőföldhöz és családhoz való kötődés megalapozása, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, és az emberi környezetben mutatkozó jóra, szépre és mindazok megbecsülésére.
- A pedagógusok és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modell szerepet töltsön be.
- A szokások következetes kialakítása, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonságérzetét kelti a gyermekben.
- A gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése.
- A hátrányos helyzetű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében együttműködés a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Hagyományok ápolása, egyházi, világi ünnepek, jeles napok feldolgozása.

- Annak tudatosítása, hogy a türelem nem lemondás, hanem a kívánság elhalasztása.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, különböző hiányosságokkal küzdő gyermekeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, ill. a szülőkkel fokozottabb együttműködésre van szükség. (Pl. fejlesztő foglalkozásokra vinni, orvosi segítséget kérni).
- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek segítése, szükség esetén gyermekvédelmi szakember bevonása.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- A gyermekek alkalmazkodnak környezetükhöz, felnőttekhez, gyermekekhez. A napirend során aktívan közreműködnek a szervezett tevékenységekben.
- Egyéni fejlettségük és adottságaik szerint a kapott feladatokat önállóan végzik.
- Feladattudat, szabálytudat kíséri tevékenységeiket.
- A gyermekek szívesen, örömmel jönnek óvodába.
- Képesek az együttműködésre, szociális magatartásuk (kivárás, tolerancia) a közösségi kapcsolataikat pozitívan befolyásolja. Konfliktusaikban megtalálják a közös megoldást.
- A gyermekek ismerik és megfelelően alkalmazzák a köszönés és bemutatkozás alapvető formáit.
- Képesek a kommunikációra, nyitott egyéniséggel megszólítani bárkit, bármely helyzetben.
- Szokásukká válik szeretteik megajándékozása. Ha szükséges, tudnak lemondani mások előnyére.
- Képesé válnak egyszerű szinten az önfegyelemre, érzelmeik uralására
- Óvodáskor végére a gyermek megtapasztalja, átéli a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát.

4.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. A gyermek beszédének fejlesztése egyformán érdeke az egyénnek, a családnak és a társadalomnak.

Az anyanyelvi nevelés kiemelt helyet foglal el nevelési rendszerünkben. Sokszínűsége, állandó jelenléte által fejleszthető: oldott, derűs, szeretetteljes légkörben, a gyermeki tevékenységek változatosságával a gyermeki beszéd, beszélgetés elsődlegességének biztosításával.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, az óvodai nevelő tevékenység egészében érvényesül (verbális és nonverbális kommunikáció megjelenítése, valamint az anyanyelvi fejlesztő játékok alkalmazása).

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet kell fordítani.

A munkatevékenység közben sok új kifejezést hallanak, amit a későbbiek során maguk is használhatnak.

A vers, mese során olyan irodalmi művekkel ismerkednek meg, melyek gazdagítják szókincsüket (pl.: népies, régies, tájnyelvi szavak, színes jelzők, hasonlatok, szinonimák, hangutánzó és hangulatfestő szavak, szófordulatok stb).

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka és barkácsolás során létrejövő kommunikáció, fejlesztő hatással van a közös elképzelések megvalósulására, a kreativitás kibontakoztatására. Az ének, zene, énekes játék, és gyermektánc során gazdagíthatjuk zenei szókincsüket, fejleszthetjük hallásukat, ritmusérzéküket, tiszta kiejtésüket (artikuláció).

A mindennapos testmozgás során a játékos gyakorlatokat hangutánzó szavakkal, szakkifejezésekkel kísérjük, a különböző mozgásgyakorlatok segítségével a beszédértés, beszédészlelés, szókincsbővítés folyamatát segítjük elő.

A matematikai tartalmú tevékenységek során a kommunikációs-kooperációs képességeket fejlesztve gazdagodik a gyermekek szókincse, mely együtt jár a gondolkodás intenzív fejlesztésével.

Célunk

A gyermekek személyiségének anyanyelv által történő gazdagítása, kommunikációs kultúrájuk, önkifejezésük színvonalasabbá tétele. A beszélő környezet megteremtésére, az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére törekvő óvodai nevelés.

Feladataink

- A társas kapcsolatok legfontosabb eszköze a nyelv, óvodai életünk minden területét hassa át az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, az óvónő helyes mintaadása példaértékű legyen.
- „Beszélő” magatartás alakítása, amely a kommunikációs kapcsolatban a személyesség síkjáig eljutó társalgásban jelenjen meg.
- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, meglévő tapasztalatok, élmények és ismeretek felhasználásával beszédkedvet fokozó fejlesztőjátékokat ajánl, készít a gyermekek számára (bohóc kártya, maci kártya..)
- A gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára épüljön az önkifejezés lehetőségeinek biztosítása, kiaknázása, az alap kultúrtechnikákhoz szükséges pszichikus funkciók fejlesztése a komplex személyiségfejlesztés.
- A nyelvi szocializáció segítése, az óvodai nyelvi hátrány leküzdése.
- Multikulturális nevelés, különböző népek kultúrájának megismerése.
- Az anyanyelvi nevelés során az ingerszegény és ingergazdag környezetből érkező gyermekek fejlesztése, differenciált értékelése, kompenzálása, felzárkóztatása, tudatos pozitív megerősítése.
- Beszédfejlesztés játékosan, együttműködve a logopédussal.
- A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának felkeltése, fenntartása élményszerző játékos tevékenységekkel.
- A gyermek fejlettségéhez mért érdekes feladatok probléma helyzetek biztosítása
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése az értelmi képességek /érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás / fejlesztése.
- Mozgásba ágyazott érzékelés, észlelés képzelet emlékezet alakításával a gondolkodás különböző fázisaiba juttatni a gyermeket.

- Az óvodapedagógus a gyermekek óvodába kerülésekor mérje fel és folyamatosan kövesse nyomon a beszédképességük fejlődését.
- Kezdeményezően mutasson példát az interaktív kommunikációra, az egymásra való figyelmet, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltassa a gyermekekkel.
- Az egyénre szabott nyelvi fejlesztő tevékenysége a beszédfejlesztés részfeladataira is irányuljanak.
- Nevelés közben fordítson figyelmet a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére.
- A gyermekek számára teremtsen olyan szeretetteljes, nyugodt légkört, melyben beszédkedvük fokozódik, ahol tudják, hogy kérdéseikre választ kapnak, meghallgatják őket, közlésvágyukat kielégíthetik.
- Fordítson gondot a kiemelkedő nyelvi képességű gyermekek megfelelő, egyéni differenciált kommunikációs készségének továbbfejlesztésére.
- Minden korcsoport számára úgy válogassa össze az anyanyelvi játékokat, hogy a kommunikáció minden területét egyre magasabb szinten fejlessze.
- Tevékenységével segítse elő a széleskörű prevenciót, a súlyosan beszédhibás gyermekeket irányítsa logopédushoz.
- Ösztönözze a gyermekeket a különböző játéktevékenységekben a kommunikációra, az udvariassági formulák használatára.
- Segítse elő a metakommunikációs jelzések megértését.
- A gyermekek beszédészlelési, beszédértési képességének, a beszéd formai oldalának fejlesztése beszédkedvük fenntartása.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen beszélnek, a magyar nyelv sajátosságainak megfelelően (hangszín, hanglejtés, hangsúly, ritmus)
- Meghallgatják egymást, igénylik, hogy őket is meghallgassák, érzelmeiket mimikájukkal, metakommunikációjukkal megerősítve hitelesen közvetítik
- Élményeiket egyre pontosabban, árnyaltabban fogalmazzák meg, szókincsük egyre bővül, egyre több nyelvi fordulatot, szólást, régies kifejezést ismernek, többet használnak is

- Játékhelyzetekben a kedvelt irodalmi élményeiket visszatükrözik, a jellemző szó- és mondatfordulatokat a megfelelő beszédhelyzetekben alkalmazzák
- Ráéreznek a vers, mondóka, rigmus hangulatára, szívesen hallgatják és ismétlik azokat
- Vannak kedvenc meséik, mesehőseik, egymásnak is szívesen mesélnek
- Kedvenc irodalmi élményeiket önállóan dramatizálják, bábozzák
- Tisztán ejtik a beszédhangokat
- Nyugodtan, figyelmesen hallgatják végig az óvodapedagógus mondandóját
- Ismerik és alkalmazzák a kapcsolatteremtés elemi szabályait (kérés, köszönés, udvariassági formulák, stb)
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a saját fejlődési ütemük figyelembe vételével érvényesülnek a fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére.

Az értelmi nevelés feladatai

Célunk

- Az óvodai és a családi nevelés eredményeként a gyermek belső érésének elősegítése,
- önmagához viszonyított fejlesztése.
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő problémafelismerő és megoldó képességekkel, összpontosítási figyelemmel rendelkező gyermekek nevelése.
- Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek elérése.

Feladataink

- Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve.
- Tevékenységeken keresztül az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése.
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

- Egyéni fejlődési (nyomon követési) napló vezetése.
- Korszerű pedagógiai módszerek használata, a hagyományos módszerek mellett. Például: vizsgálódás, tanakodás, kétely, vitára, magyarázatra, véleménynyilvánításra készítés, kiváras, késleltetés, visszakerdezes, érvelés, reflexió, stb.
- Az óvodai értelmi nevelés feladatai szerteágazó, egymásra épülő, komplex módon érvényesülő tevékenységek, melyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét. Az óvodapedagógus feladata ennek szem előtt tartásával a folyamatos, tudatos jelenlét.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (SNI, HH, HHH, BTMN) egyéni, differenciált fejlesztése, szükség esetén gyógypedagógussal, egyéb szakpedagógussal történő egyeztetéssel. A tehetségigérek további, differenciált fejlesztése.
- Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- Korának, fejlettségének megfelelően kialakul a pontos érzékelése, észlelése.
- Képes vizuális, auditív differenciálásra, térbeli viszonyok felismerésére, megnevezésére.
- A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is. Figyelme korához képest tartós.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol. Szókincse korához, egyéni képességeihez viszonyítva megfelelő.
- Használja a metakommunikációs eszközöket, bátran, szívesen kommunikál. A kapott információt megérti.
- A kommunikációt kapcsolatfelvétellel is használja. Bátran kérdez.

- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Verbális emlékezete korának, képességeinek megfelelő.
- Egyszerűbb történetet, élményeit képes elmondani.
- Minden gyermek a saját képességéhez és önmagához viszonyítva fejlődik, beszéd és kognitív képességeinek maximumát éri el.
- Eléri az iskolakezdéshez szükséges értelmi fejlettséget

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1. Személyi feltételek

- A katolikus, keresztény óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházzal, nemzethez, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a gyermekekhez meghatározó.
- Az óvodai nevelőmunkának kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. A keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
- Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- A katolikus óvodákban dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a nemzetiséghez tartozó, illetve migráns gyermekek kultúráját, anyanyelvét megismerhesse az óvodai közösség.

5.2. Tárgyi feltételek

- Óvodáink rendelkeznek a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel, melyek megfelelnek a kötelező minimális eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltaknak. Ezek folyamatos pótlása (elhasználódás miatt) és korszerűsítése szükség szerint történik.
- Felszereltségük biztonságos, a baleset-megelőzést szolgálja.
- Az óvodai telephelyek épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy azok szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelnek változó testméreteiknek, biztosítják egészségük megőrzését, fejlődését.
- Lehetővé teszik a gyermekek mozgás- és játékigényének kielégítését. Minden telephelyen tornaszoba vagy tornaterem is rendelkezésre áll.
- Az épületekben a gyermekeket, harmóniát árasztó színek, formák, anyagok veszik körül.
- A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyeztük el.

- Megfelelő munkakörnyezetet biztosítanak az óvodai munkatársaknak. Lehetőséget teremtenek a szülők fogadására.

5.3. Az óvodai élet megszervezése

- A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
- A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.
- Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.
- Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

5.4. Az óvoda kapcsolatai

- Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

- Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsházák és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6.1. Hitre nevelés

*„A szeretet az, mely újraéled,
Mely dicsőséggel erőt vesz,
Aranylóan szövi szálait,
És nekünk az életet hirdeti.”*

(Hanni Neubauer)

Hitre nevelésünk és lelki programjaink célja a görögkatolikus egyház kincsés ládája tartalmának megismertetése, megszerettetése, megőrzése, hiszen a jó gazda is kincseiből újat és régít egyaránt hoz elő.

Az ikonok világa és a Bizánci Egyház szimbólumai rendkívüli módon alkalmasak arra, hogy a szépség általi elbűvöltség okán Istenhez, mint minden szépség forrásához közeledjünk.

A görögkatolikus egyház lelki gazdagsága révén Szent Pál apostol Timoteushoz írt levelének szavain felbuzdulva valljuk „legyenek jótékonyak, jócselekedetekben gazdagok, szívesen adakozzanak, osztogassanak, és gyűjtsenek maguknak gazdag, jó alapot a jövőre, hogy elnyerjék az igaz életet.” (Tim 6,18-19)

Óvodánk védőszentjeinek, élete és egyénisége sokat segít nekünk abban, hogy az óvodai hitre nevelés feladatát kreatívan, színesen, érdekesen végezhessük.

Görögkatolikus óvodánk olyan nevelési intézmény, melyben az óvodapedagógusok Krisztus egyházának szellemiségben nevelik a gyermekeket. Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért eredménye nagymértékben függ attól, hogy az együttműködést sikerül-e kiépíteni és fenntartani a szülőkkel.

Célunk

- A keresztény nevelés alapvető célja a hit ébresztése és fejlesztése, az egész személyiséggazdagítása, hogy a gyermek felnőtté válva képes legyen az elkötelezett döntésre, az evangéliumi értékek szerinti életre.
- Óvodánkban a kisgyermek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása vagy ennek híján a gyerekek elindítása a keresztény életre, valamint sajátos görögkatolikus vallási környezetismeret megalapozása.
- Bátran szólítsák meg Jézust, alakuljon személyes irányulásuk a Mennyei Atya felé,

és örömmel imádkozzanak.

- Érezzék meg, hogy mi keresztények mindannyian Isten nagy családjához tartozunk, és Jézusban egymásnak testvérei vagyunk.

Feladataink

- Az óvoda nem vállalhatja át a családi hitre nevelés feladatainak megoldását, de igyekszünk biztosítani, hogy az óvónőkben támaszt, segítőtársat találjanak a szülők gyermekük neveléséhez.
- Kiemelt feladatunknak érezzük, hogy az egész intézmény működésére, szellemiségére a nyitottság, az elfogadás, a szeretetteljes párbeszéd, a kölcsönös tisztelet és megbecsülés legyen jellemző.
- Arra törekszünk, hogy olyan szeretetteljes, imádságos légkört teremtsünk, amelyben az óvoda parókusa, lelkésze, az óvodapedagógusok, dajkák figyelmes szeretetén keresztül a gyerekek ráérezhetnek Isten jelenlétére; megtapasztalhatják, mi a jézusi megbocsátás és szeretet; s ezeken az élményeken keresztül fejlődik bennük és kap motivációkat a hitkézség.
- Óvodánkban a vallásos élményekkel a gyerekek természetes vallásos érzelmeit próbáljuk ébresztgetni, erősíteni.
- Ismerkedjenek meg a gyerekek a templomi környezettel, berendezésekkel, szimbólumokkal.
- Ismerjék és használják a görögkatolikus köszönést.
- Az egyházi ünnepkör szerint ismerkedjenek az ünnepekhez kapcsolódó bibliai tartalommal.
- Tudjanak rácsodálkozni a teremtett világ szépségeire, a természet változásaira, mint Isten alkotására.
- Tudják elfogadni egymást olyannak, amilyenek Isten teremtette őket, a társuk másságát, a megszokottól eltérő tulajdonságaival együtt.
- Tudjanak elcsendesedni, ráhangolódni Isten Igéjének meghallgatására.
- Ismerkedjenek az egyházi zenével, használják a megtanult keresztény óvodás énekeket hangulatuk, érzelmeik kifejezésére is.
- A keresztény hitélet megtapasztaltatása az óvodai élet során: felebaráti szeretet, jócselekedet, szeretetteljes engedelmesség, együttműködés, megbocsátás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, hála, jóvátétel, öröm. ima.

- Görög katolikus ünnepeink lelkületének, tartalmának megélése, lelki perceken való átélése.
- Az épület dekorációjában kiemelt szerepet kapjanak görögkatolikus jelképeink (kereszt, ikonok)

Tartalom

- Étkezés előtti, utáni ima, délutáni pihenés előtti ima.
- Köszönési mód: görögkatolikus köszöntésünket használjuk a gyermekek reggeli fogadásakor, amikor hazamennek, és ha felnőtt lép a csoportszobába.
- Óvodalelkész által tartott hittan foglalkozások minden csoportban.
- Hetente 1-10 alkalommal (telephelyenként sajátosan eltérhet) lelki percekben, imakörben imádkozunk, beszélgetünk. A lelki percekhez megteremtjük minden alkalommal az elcsendesedés, ráhangolódás lehetőségét. Éreztetjük, hogy most különleges, a szokásostól eltérő élményben lesz részük.
- Egyházi-, óvodai ünnepek, jeles napok megünneplése.
- Keresztény erkölcs, keresztény gondolkodásmód megjelenítése a párhuzamosan végezhető napirend szerinti tevékenységekben.

6.2. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodás gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

Olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógus tudatosan használ fel a nevelésfolyamatában céljai eléréséhez.

A játék a gyermek szabadon választott, önkéntes tevékenysége, de közvetve irányíthatja az óvónő is fejlesztési szándékkal. Az óvónő által kezdeményezett és direkt módon irányított játék nem helyettesíti a gyermek által szabadon választott játéktevékenységet. A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve a játékidőt úgy kell tervezni, hogy a szabad játék túlsúlyban legyen a fejlesztő játékokkal szemben.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából nyert tagolatlan benyomásait játékában vetíti ki, s ott újra szemügyre véve tagolja. A gyermek belső indíttatása, akarata így jelenik meg a szabad játékban, mint a tanulási és megértési vágy, a mozgás- és tettvágy, az érzelmi kötődési vágya, s alkotó erejének kifejeződése.

A játékhoz megfelelő helyre, és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. A játék helyszíne változatos lehet (csoportszoba, egyébhelyiségek, udvar), a feltétele minden esetben a lehetőség szerinti tágas

terület, a mobil, változtatható környezet és a balesetmentes helyszín. Segíti az elmélyült játék kialakulását a sarkok, zugok biztosítása, illetve a gyermekek által formálható játékhelyek.

A fejlődés folyamán változó játékformák megfelelő játékszereket igényelnek. Fontos, hogy a játékszerek tartalmazzák az érzékszervek számára kínált változatosságot, hívják elő a gyermeki fantázia minél gazdagabb érvényesülését. A gyermek, játék közben megismerheti a tárgyak tulajdonságait és saját akaratának, szabadságának határait is. Eközben kipróbálhatja és megtapasztalhatja a megfelelő viselkedési formákat játszótársaival, s így fejlesztheti szociális képességeit.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Mindig szem előtt kell tartanunk a kitűzött céljainkat, és a csoportban dolgozó nevelők által egységesen alkalmazott szokás- és szabályrendszert. A játéktevékenység fejlesztése szükséges minden korcsoportban, ami a feltételek folyamatos biztosítását, választható eszközök kínálatát jelenti.

A gyermek a játékban számtalan információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről. Fontos, hogy az óvodapedagógus a gyermek játékát figyelemmel kísérje és megértéssel kövesse. Az adott helyzetben, megfelelő eszközt, vagy ötletet tudjon felajánlani, ha például a gyermek nem talál be a játék világába, hangulatába, a játék elakad, vagy túl erősen leragad egy monoton, egyoldalú játékformánál.

Az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy a konfliktushelyzeteket megelőző jeleket észre vegye és ilyenkor időben, tapintatosan belépjen a gyermekek játékvilágába.

Külön szót érdemel az élmények szerepe a játékban. Az élmény - legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból, a környezetéből hoz az óvadás, vagy legyen az óvodai társakkal átélt élmény - rendkívüli jelentőséggel bír az életre való felkészítés folyamatában. A különböző szituációk megteremtése, az élmény-nyújtás, az óvónő tudatos, átgondolt munkáját feltételezi. A lényeg, hogy a gyermekek élményeiket, tevékenységekben éljék meg. A játék tehát - mint az óvadás korú gyermek alaptevékenysége - olyan lehetőséget teremt az óvodapedagógus számára, amit tudatosan felhasználhat a gyermekek fejlesztése érdekében. Legfőbb célkitűzéseinket szem előtt tartva, olyan tulajdonságok fejlődhetnek ki a játék folyamatában, ami később a társadalomba való beilleszkedését nagymértékben elősegítheti. Ilyen például a társakkal való együttjátszás kialakulása, vagy a játékon belüli önállóság, a másik gyermek játékának tiszteletben tartása, a kezdeményezőkézség kibontakozása, a mások mozgósításának képessége vagy az alá- és fölérendeltségi viszonyok önkéntes kialakítása egy-egy játéksituációban.

Játékfajták

- gyakorlójáték
- szimbolikus játék
- szerepjáték
- dramatikus játék, bábozás
- konstruáló, építő játék
- barkácsolás
- szabályjáték

Célunk

- A játék segítségével keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermekek nevelése.
- Tapasztalatszerzés élményének átélése, feszültségek felszínre hozatala, feloldása.

Feladataink:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése.
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára.
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása.
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek lehetőségének megteremtése a sokszínű játék kialakulásához.
- Az egyéni élményeken túl közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játékfejlesztése érdekében.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátszás a gyermekekkel.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- A gyermekek képesek hosszabb időn keresztül egy-egy játék témában együttesen résztvenni.
- A környezetükben megfigyelt, tapasztalt jelenségeket képesek feldolgozni és újra alkotni.
- Életkorának megfelelő játékot választ magának.
- Önállóan kezdeményeznek szerep- és szabályjátékokat. Elosztják a szerepeket,

betartják a szabályokat. Kedvezőtlen szerepeket, szabályokat is vállalnak.

- Ismert meséket báboznak, dramatizálnak.
- Egyszerűbb kiegészítő eszközöket önállóan is készítenek, játéukban felhasználják azt.

6.3. Verselés, mesélés

„A mese a csend szigete.” Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet, segít az élmények feldolgozásában, a gyermek világképének alakulásában.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, áttelekesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Célunk

- A kiválasztott mesékkal, versekkel, mondókákkal, a gyermekek érzelmi, az értelmi, erkölcsi fejlődése, fejlesztése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása.
- Keresztény erkölcsi elvek, szabályok indirekt módon való közvetítése.
- Bibliai történetek, szentek életének történetével való ismerkedés, életkoruknak, értelmi - képességeiknek megfelelően.
- Anyanyelvünk, irodalmunk megszerettetése.

Feladataink

- Mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,
- mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül,
- érzelmi, esztétikai nevelés
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével, az esetleges nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is,
- bábozás, dramatizálás: óvodapedagógus bábjátéka, kommunikáció, gyermek bábjátéka,
- bábkészítő tevékenység,
- testséma fejlesztés, szerepazonosulás, metakommunikáció használata,
- önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
- bibliai történetek hallgatása,
- a könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
- saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére
- ösztönzés,
- néphagyományok, népszokások megszerettetése
- viselkedésformák kialakítása,
- mozgással kísért mondókák, versek megismertetése,
- érthető cselekményű mesék választása,
- vidám, humoros alkotások mondása

A verselés, mesélés tartalma

Elsősorban magyar népi, illetve műalkotások: Mondókák, kiolvasók, állatmesék, láncmesék, felelgetős mesemondókák, hosszabb versek, verses mesék, tündérmesék, hosszabb prózák, elbeszélések, történetek. Kortárs irodalmi művek /versek, mesék/, népmesék. „Kárpát-medence” gyermekversei, mondókái, meséi.

Bábozás

A bábjáték képszerű, mozgásra épül a cselekménye, művészi erejű, érzelmi jellegű. A gyermekazonosul a bábbal, közben kiélheti elfojtott vágyait, indulatait, különösen akkor, ha cselekvője a játéknak. Bábjáték segítségével megismerjük a gyermekek fejlődését, megismerő- és alkalmazkodóképességét, szociális érettségét.

A bábozás legyen jelen a nap minden szakaszában. Nevelési helyzeteket oldhatunk meg a bábbal. Kis- és középső csoportban mondókázás közben, mesemotivációként használhatjuk a bábót. A beszoktatás ideje alatt a báb használata segíti a gyermek beilleszkedését az óvodai csoportba. Az óvónő bábokkal való bánásmódja mintául szolgál a gyermekeknek. Nagycsoportosoknál a bábkészítés anyagául szolgálhatnak kedvenc verses meséik, meséik.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- Képesse válnak a pozitív és negatív érzelmek pontos elhatárolására.
- Szívesen hallgatnak mesét, kérik a mesék ismétlését.
- Emlékezetük, képzeletük, figyelmük, gondolkodásuk olyan fejlettségű, hogy képesek az irodalmi élmények befogadására, feldolgozására, visszaadására.
- Tudnak tiszta kiejtéssel 3-4 mondókát, kiolvasót, 10-12 verset fejből elmondani.
- Önálló verselésre, mesemondásra vállalkoznak.
- Segítsenek a mesemondás, verselés helyének, feltételeinek kialakításában.
- Kedvenc mesehőseik történetei megjelennek játékaikban /bábozásban, dramatizálásban, szerepjátékaikban/.
- Használják mesélés közben a mesei szavakat, számokat, kifejezéseket, fordulatokat
- Gondosan bánnak a könyvekkel és leporellókkal.
- Észreveszik az összefüggéseket.
- Szívesen vállalkoznak dramatizálásra.

6.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

*A zene az életnek olyan szüksége, mint a levegő.
Sokan csak akkor veszik észre, ha már nagyon hiányzik.
(Kodály Zoltán)*

A zenei nevelés elsősorban a művészeti nevelés körébe tartozik, mely erőteljesen befolyásolja a gyermekek általános fejlődését. Egyidőben hat a két agyféltekére, hangolja azok működését. Formálja az értelmet és érzelmeket, tökéletesíti a mozgást, az észlelést, segíti a szociális érést. A zene fogékonyra tesz a "szép" befogadására, ösztönöz a "szép" létrehozására. Általa kifejezhetjük és közvetíthetjük érzelmeinket. Esztétikai élmény részesei lehetünk, akár előadóként, akár hallgatóként éljük át a dal, a zene gyönyörűségét.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenleteslúktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk

- A zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, a dalos játékok megszerettetése.
- Zenei ízlésformálás a zenei élményeken és tevékenységeken keresztül.
- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadásra való képesség megalapozása.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- A görögkatolikus és népi kultúra különböző területeinek hagyományőrzésével a zenei képességek fejlesztésén túl, zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés.

Feladataink

- Magyar népdalok megismerése, éneklése, hallgatása, élménynyújtás,
- a főhangsúlyos magyar beszéd erősítése,
- gyermek néptáncok, gyermektáncok, népi játékok, hagyományok megismertetése,
- találjunk ki adott szöveghez új ritmusokat, dallamot,
- igényes zenei és zenehallgatási valamint művészeti alkotások kiválasztása, figyelembevétel a gyermek nemzeti hovatartozását,
- zenei képességek fejlesztése (egyenletes lüktetés, ritmus, dallam, hallás, mozgás),
- zenélés, éneklés legyen a mindennapi tevékenység része, a felnőtt minta spontán utánzásával,
- oldott, nyugodt légkör megteremtése,
- gátlások oldása, képzeletük, alkotókedvük fejlesztése,
- zenei kreativitás alakítása (kitalált ritmusok, dalok, tánclépések),
- tudatos, tervszerű zenei anyag összeállítása figyelembe véve a gyermekek életkorát és igényét (népi gyermekjátékok, mondókák, dalok, népmesék komplexitására törekvés),
- az óvodapedagógus énekhangja példaértékű legyen,
- gyermekek megismertetése görögkatolikus, egyházi énekekkel,
- zenehallgatáson keresztül a gyermekek dalkincs anyagának gazdagítása,
- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.

Tartalom: népi mondókák, mondókák

- A mondókák egy része a gyermek és a felnőtt között zajló kétszemélyes, főként ölbeli játék (tapsoltató, höcöggető, csiklandozó, stb.), másik részük kiszámoló, de a természethez, időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókák is jelentős részét képezik az óvodai mondóka anyagnak.
- A mondókázást ritmikus mozgással kötjük össze. Kezdetben mi irányítjuk, segítjük a gyermek mozdulatait ölbeli játékban, később egyedül is képessé válik az egyenletes, ritmikus mozgásra. A mondókák fejlesztik a ritmusérzéklet és segítik a beszédkedv felkeltését.

Dalos játékok

A zenei nevelés keretén belül elsősorban népszokásokkal, néphagyományokkal ismerkednek a gyermekek. Feladatunknak tartjuk ezek tiszteletben tartását, őrzését, ápolását. Az óvodai dalanyag jelentős részét a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos, ill. a társadalmi és történelmi eseményeket felidéző népi dalos játékok alkotják (kapus, párválasztó, vonuló, kiforduló, játékba hívó, naphívogató, esőváró, stb.). A dalos játékok dallamát, cselekményét megismertetjük a gyermekekkel, akik azt eljátsszák, eltáncolják. A játékok közül sokban még nem találkozunk kifejezett tánccal, de pl. a páros forgó, a ki- és befordulás, a kör mozgása már táncos elem. A vonulós, bújós játékok, páros vonulások, majd a párcserélő játékok már határozott táncos mozgást mutatnak. A játékon túl fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, tánc kultúráját, kielégítjük ritmikus mozgásigényüket. Mozgás közben fejlődik értelmi képességük, térérzékük, alkalmazkodási képességük is. Gazdagodik esztétikai érzékük, érzelmi életük. A játékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét. Lehetőség esetén, néptáncos tevékenységekkel is segítjük a gyermekek fejlődését, fejlesztését.

Műdalok

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel. A dal kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy témájában, hangterjedelmében, ritmusában megfeleljen a 3-7 éves korosztály zenei képességeinek.

Zenehallgatás

A gyermekek közvetlen környezetükből, elsősorban családjukból sokfajta, gyakran értéktelen zenét fogadnak be. Feladatunk, hogy tőlünk, óvodapedagógusoktól, értékes, esztétikai élményt jelentő énekeket vagy hangszeres zenét halljanak, kifogástalan előadásban.

Mivel a kicsik figyelme rövid terjedelmű, kezdetben egyszerű, rövid népi és műdalokat énekelünk, eljuttatva őket a több versszakos, hosszabb, sokfajta érzelmet tükröző művek befogadásához, figyelmes végig hallgatásához.

A hangszerekkel való ismerkedés nagy élményt nyújt a gyermekeknek. Általuk használható, főleg ritmushangszerek használatára törekszünk. Egyszerű hangszereket

közösen is készítünk. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi nevelés esetén a gyermek hovatartozását.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- Tudjanak természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- Énekeljenek hat hangterjedelmű dalokat.
- Felelgetős dalt énekeljenek társaikkal, vagy a csoporttal.
- Énekeljenek vissza dallamot.
- Különböztessék meg a halk – hangos, magas – mély, gyors – lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban.
- Cselekvéssel fejezzék ki a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- Tudjanak egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással.
- Törekedjenek a tiszta éneklésre.
- Figyelmesen hallgassák a bemutatott zenét, és a liturgikus énekeket.
- Énekeljenek alkalmi dalokat, ünnepekhez kapcsolódva.
- Ismerjék fel dallammotívum alapján az ismert dalt.
- Ismerjenek néhány térforma alakítási lehetőséget. /csigavonal, kör/
- Találjanak ki dallamhoz mozgást, játékot, tánclépéseket.

6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A művészi tevékenységek sorában fontos szerepe van a vizuális tevékenységeknek.

A rajzolás, a festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés igen fontos eszközei a gyermek személyiségfejlesztésének. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül, mely tevékenységek során a gyermek egyéni fejlettségéhez és képességeihez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget.

Feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, a mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival.

A pedagógus mindennapi feladatai közé tartozik olyan nyugodt, harmonikus, esztétikus környezet kialakítása, melyben a gyermek szívesen tevékenykedik, és tevékenységüket örömmel kíséri.

Célunk

A természettel, a környezettel szoros kapcsolatban a vizuális tevékenységek gazdag, sokszínű technikáival, önkifejező, az örömet, a rácsodálkozás képességeit kifejező gyermekek nevelése.

Feladataink:

- Megfelelő eszközök elhelyezése olyan helyen, hogy bármikor elérhető legyen a gyermekek számára.
- Az óvodáskor elején ismerkedés könnyen kezelhető rajzeszközökkel, ezek helyes használatával, firkálgatás nagy felületen. A rajzkészség továbbfejlesztéseként a rajzolt formák gazdagítása, díszítése, később a ceruza, zsírkréta használatának bővítése még színesebb élményrajzok megjelenítését teszi lehetővé.
- Ismerkedés a só-liszt gyurmával, alaptechnikák elsajátítása – ezek gyakorlása, a formák megnevezése (gyúrás, gömbölyítés, lapítás, sodrás, csípés), később előre meghatározottformák kialakítása. A későbbiekben gyakorlás szabadon, illetve kisebb figurák, gyümölcsök, állatok, témák megformálása. Az óvodáskor vége felé emberforma mintázása, jellemző arányok megjelenítése. Agyagozás próbálgatása, az

anyag megismerése, formálhatósága.

- Felületfestés technikájának megismerése, gyakorlása, festéssel kapcsolatos fogások gyakorlása. Színek bővítése, kitartó, gondos, tiszta munkára való törekvés. A későbbiekben festés elképzelés alapján, szabadon – színek komponálása, érdekes technikák felhasználása.
- Nyomattechnikával a nyomhagyás öröme, sorminták, díszítő elemek megjelenése, nagyobbaknál a saját elképzelés megjelenése.
- Ismerkedés a barkácsolással, majd bővebb ismeretek szerzése, megfelelő eszközhasználat, kollektív munkák készítése – természetes anyagok felhasználása.
- Tépés – gyűrés – vágás – ragasztás.
- Ismerkedés a hajtogatás művészetével.
- Varrás, szövés, fonások – alapok kialakítása.
- Fontos a lakóhely adta tágabb vizuális, esztétikai élmény biztosítása pl. tárlatok, kiállítások látogatása, megtekintése.
- Az udvaron is megteremtjük a lehetőséget az alkotásra.
- Balkezes gyermeket nem erőltetünk jobb kézzel való munkálkodásra.
- Az ábrázolás során különösen figyelünk a diszgráfia tüneteire, észlelésekor jelezzük a pszichológus felé.
- Nagy odafigyelést tanúsítunk a helyes ceruzafogás iránt.

Tartalom

- Természeti-társadalmi környezet témái
- Magyar és nemzetiségi népi kultúra témái, forma, szín, anyag használata
- Műalkotások témái
- Vallásos tapasztalatok, jelképek témái
- Építés, képalakítás, plasztikai munkák

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- Megfelelő a finommotorikus képességük, nem görcsös, biztos a vonalvezetésük.
- Szívesen alkossanak közösen a többi kisgyermekkel, ötletet, javaslatot saját döntésük alapján mérlegeljük, legyenek kreatívok.
- Helyesen fogják és használják a ceruzát, ecsetet, ollót, az eszközöket jártasság,

készség szinten kezeljék.

- Mondanivalójukat vizuálisan tudják kifejezni.
- Nevezzék meg a színeket / sötét – világos árnyalatait /
- Vegyenek részt a tér rendezésében.
- Tudjanak megfigyelés után formát mintázni.
- Díszítsenek tárgyakat saját elképzeléseik alapján
- Tudjanak kifejezni elemi térviszonyokat.
- Hangsúlyozzák alkotásaikban a jellemző jegyeket, formákat.
- Emberábrázolásban jelenítsék meg a részformákat, egyszerű mozgásformákat.
- Rendelkezzenek koordinált szem és kézmozgással.
- Mondjanak véleményt társaik és saját munkáikról.
- Önállóan és csoportos munkában készítsenek egyszerű játékokat /kellékek, modellek stb./

6.6. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyet sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.

Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a szabad levegő kihasználására.

A test Isten ajándéka, s mint ilyet óvni, védeni kell, s erre meg kell tanítani a gyermeket is.

Célunk

A testi képességek fejlesztésével az egészségesen fejlett, a mozgást igénylő és szerető, életvidám, de ugyanakkor fegyelmezett ember nevelésének megalapozása.

Feladataink

- Természetes mozgásformák gyakoroltatásával fejlesszük a gyerekek ügyességét, gyorsaságát, állóképességét, erejét.
- Keltsük fel a gyerekek érdeklődését a mozgás iránt úgy, hogy közben élményhez juttatjuk őket az együttes mozgás során, kielégítve természetes mozgásigényüket.
- A mozgásformák gyakorlása által válják pontosabbá mozgásérzékelésük, téri és időbeli tájékozottságuk, mozgáskoordinációjuk. Mindezek következtében fejlődjön önállóságuk, közösségi magatartásuk, leleményességük és kezdeményezőkézségük.
- A mozgásformák gyakorlása során juttassuk a gyermekeket örömhöz és sikerélményhez.
- Szeretessük meg a közös tevékenységet és tegyük mindennapi igényükké az esztétikus, szép mozgást.
- Fejlesszük a társaikra való figyelmet (mozgás, járás, futás, stb. közben).
- Harmonikus, összerendezett, fegyelmezett kis- és nagymozgások kialakulásának segítése.

Tartalom

Atlétikai jellegű gyakorlatok:

- Járások: természetes járás, járás ütemtartással, irányváltoztatással, különböző kartartásokkal, tárgyak és személyek megkerülésével.
- Futások: lassú, közepes iramú, belegyorsuló és gyors futás, futás irányváltoztatással és tempóváltással, tárgyak és személyek ki- és megkerülésével, térd- és

sarokemeléssel.

- Ugrások: távol- és magasugrás helyből és nekifutásból.
- Dobások: függőleges és vízszintes célba kislabdával vagy babzsákkal.

Torna jellegű gyakorlatok

- Szabadgyakorlatok (állások, ülések, térdelések, kéz- és lábtámaszok a kiinduló helyzetei ezeknek a gyakorlatoknak): kar-, törzs-, lábmozgások, szökdelések, járások, testsúly áthelyezések, ugrások, fordulatok, forgások, kéziszer-gyakorlatok (babzsák, labda, kötél, szalag, bot és karika gyakorlatok).
- Talajgyakorlatok: hossz tengely körüli gurulás, gurulóátfordulás előre és hátra, kézállásba fellendülés előkészítő gyakorlata (kiscsikók).
- Egyensúlyozó járások: talajon és padon, eszközzel és eszköz nélkül.
- Természetes támaszgyakorlatok: kúszás, csúszás, mászás talajon és padon.
- Szerugrások: felugrás zsámolyra és padra, zsugorkanyarulati-átugrás előkészítő gyakorlata.

Labdagyakorlatok

- Gurítás állásból, ülésből társnak.
- Átadás kézzel, lábbal.
- Feldobás, elkapás, labdapattogtatás.

Játékok

- Futójátékok sorban, körben, szétszórtan
- Fogó, küzdő játékok
- Egyéni és csoportos versengések
- Sor- és váltó versenyek
- Kézi szerrel történő játékok
- Kooperatív játékok

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- Sajátítsák el a természetes mozgások elemeit /fejemelés, kúszás–mászás, ülés–állás,járás- futás/.
- Tegyenek különbséget a harmonikus összerendezett járás, futás tevékenységeiben.
- Ismerjék a vezényszavakat, tudjanak a hallottak szerint cselekedni.
- Tartsák be és kövessék az adott szabályokat.
- Mozgás közben tudjanak irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni, az irányok megnevezésével.
- Legyenek képesek sor – köralkotásokra.
- Egyensúlyozzanak egy lábon valamint különböző szereken emelt magasságban kétlábon.
- Tudjanak egy- és páros lábon szökdelni.
- Ugorjanak át kisebb akadályokat.
- Tudjanak labdát dobni, megfogni, gurítani vele célozni.
- A mozgásokban kitartók.

6.7. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti - emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság

felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi,alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Célunk

A természeti és társadalmi környezetről szerzett tapasztalatok, élmények, természeti jelenségek, tárgyak, növények és állatfajok apró csodáinak felfedeztetésével, élményszerű átélésével, érzelmileg kötődő, a környezettel harmonikusan élő gyermekek nevelése.

A haza szeretetére, népi kultúra iránti tiszteletre nevelés, szülőföldhöz való kötődés, értékek éshagyományok ápolásával. Ezen értékek ápolására, védelmére nevelés.

Feladataink

- A pedagógus teremtsen, olyan alkalmakat ahol a gyerekek elmélyülhetnek a tevékenységben és személyes tapasztalatokat szerezhetnek környezetükről.
- Hozzon létre olyan helyzeteket, ahol a gyerekek cselekvő részesei lehetnek a megismerőfolyamatnak.
- Állítsa őket olyan problémahelyzetek elé, ahol lehetőségük van megoldások kutatására,önálló véleményalkotásra, döntési képességeik fejlődésére.

- Gyermeki tevékenységek során alkalmazza az elemi tudományos megismerés módszerét, melynek során a gyermekek megfigyeléseket, vizsgálódásokat, összehasonlításokat, kísérleteket, méréseket és kutakodásokat végezhetnek.
- Biztosítson olyan cselekvésbe ágyazott tapasztalatszerzést, melyek az élménypedagógiamódszerére épülnek.
- Különböző témájú és hosszúságú projektek tervezésével adjon alkalmat a komplexitás, a differenciálás, az önálló felelős munkavégzés, a gyermek egymás között kialakuló kortárs kapcsolataik megvalósítására.
- A projektek biztosítsanak lehetőséget az egyéni és a csoportos megtapasztalásra, tartalmazzanak összefüggéseket, kapcsolódási pontokat.
- Segítsék elő a differenciálást, a komplexitást, azoknak a szociális technikáknak az elsajátítását, melyek lehetőséget nyújtanak az együttes tevékenykedésre, egymás segítségére, önismeretük, empátiájuk és toleranciájuk fejlődésére.
- A pedagógus alapozza meg a gyermekek holisztikus látásmódját, mely a későbbiekben lehetővé teszi az egésztől a részek felé való megismerést, a többi tudományterület összekapcsolását
- Adjon olyan magatartási és életviteli mintákat, mely során a gyermekek, a társadalomértés környezetükért felelős személyiséggé válhatnak
- Teremtsen olyan alkalmakat melyek során, a gyermekeknek lehetőségük lesz elsajátítani a környezet megóvásához szükséges tudást, készséget, értékeket, pozitív érzelmi viszonyt
- Segítse elő a kreativitás, az önálló ismeretszerzés, a kritikus és problémamegoldó gondolkodás képességének kialakulását

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- Tudják az évszakok neveit, jellemzőit, napszakokat, a hét napjait.
- Tudják személyi adataikat, életkorukat, lakcímüket stb.
- Nevezzék meg saját testrészeiket, érzékszerveiket.
- Helyezzék főbb csoportjaikba az élőlényeket /ember, állat, növény/.
- Vegyenek részt elemi természetvédelmi tevékenységekben / téli madárvédelem, az élőlények óvása, szelektív hulladékgyűjtés/.
- Ismerjék a környezetükben lévő épületek funkcióit.
- Nevezzék meg a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályát.

- Ismerjék a színeket.
- Jól használják a megismert kifejezéseket.

Matematikai tapasztalatok

Környezetünk megismerésének részeként fel kell dolgoznunk a mennyiségi és a formai összefüggésekkel kapcsolatos élményeket és az adódó problémahelyzetek megoldása során a gyerekek új oldalról ismerik meg az őket körülvevő világot.

Célunk

- A gyerekek igényeihez igazodva játékos formában ismerjék meg az őket körülvevőteremtett világ
- mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit.

Feladataink

- A matematika iránti érdeklődés felkeltése. Az ok-okozati összefüggések felismertetése, a logikus gondolkozás megalapozása. E megismerési folyamatban matematikai tapasztalatok szerzésével matematikai fogalmakat ismerjenek meg.
- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása.
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése.
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazás, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.
- Szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikrocsoportos, esetenként frontális szervezéssel.
- Mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása.
- A matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai

ítéletek megnevezése.

- A térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.

Tartalom

- A gyermekek sokoldalú tapasztalatszerzését helyszíni és csoportszobai tevékenységek során biztosítjuk. Gyakori sétával, kirándulással hozzuk őket közelebb a természethez.
- Gyűjtjük a növények terméseit és egyéb részeit, (levél, virág, mag), a különböző tevékenységek során felhasználjuk azokat.
- A környezet megismerése során sok lehetőség adódik a matematikai tapasztalatok szerzésére. Összehasonlításokat végezhetünk mennyiség, forma, szín, súly, méret, stb. alapján, válogathatunk, csoportosíthatunk.
- A gyermekek megismerik a térirányokat, névutókat, számlálnak, sorba rendeznek. A szabad játék során is számtalan matematikai tapasztalatot szerezhetnek.
- Saját tapasztalatszerzésük útján megismerkednek a magasság, szélesség, hosszúság, alátámasztás, színekombinációk sormintászerűsége, szimmetria, stb. fogalmával, jelentésével.
- A szabályjáték során is számtalan alkalom kínálkozik a matematikai tapasztalatszerzésre: számlálás, párosítás, összehasonlítás, szín-és formaazonosítás, lépések logikája, részegész viszonya, stb.
- Fejlesztjük a gyermekek képi és nyelvi gondolkodását, szabálytudatát, rávezetjük őket az ok-okozati összefüggésekre.
- Gyakori sétával, kirándulással hozzuk őket közelebb a természethez.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- Matematikai alapfogalmaik kialakulnak.
- Környezetükben az alapvető matematikai összefüggéseket felismerik.
- Mennyiségeket összehasonlítanak /több, kevesebb, ugyanannyi, hosszabb, rövidebb, egyforma hosszú, magasabb, alacsonyabb, szélesebb, keskenyebb/.
- Alkosson megfelelő szöveget a mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről
- Tudja a számlálást tízes számkörben.
- Megnevezi a térbeli állások helyzetének irányait /jobb, bal, előtt, mögött, alatt, fölött, mellett, között./

- Másolnak alakzatokat síkban és térben.
- Kiválogatja a síkbeli alakzatokat tulajdonság szerint /kör, négyzet, háromszög/.
- A térbeli alakzatok közül ismerik a kockát, a téglateetet és a gömböt.

Fejlesztés

- szándékos, koncentrált figyelem
- ítélőképesség
- probléma megoldó gondolkodás kialakítása
- pozitív viszonyulás a természethez
- arányok helyes megítélése
- összefüggések megláttatása
- ok – okozati összefüggések keresése
- „számfogalom” – feladattudat - szabálytudat kialakítása
- rész – egész viszonyának felismerése

6.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

Az óvodás gyermek, munka jellegű tevékenysége

- Örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.
- A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége.
- A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Célunk

A gyermeki munka megszerettetése, a kötelességtudat és a kitartás fejlesztése, valamint olyan pozitív tulajdonságok kialakítása, mint az önállóság, felelősség, céltudatosság, akaraterő, melyek a gyermek közösségi kapcsolatát és kötelességtudatát befolyásolják.

Feladataink

- A kötelességtudat és kitartás fejlesztése. - Személyes példamutatás az eszközök használatához, és a munkafázisok sorrendjének megismeréséhez.
- Egyeztessük a család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásait.
- Biztosítsunk olyan munka jellegű tevékenységeket, amelyek ösztönöznek és örömetnyújtanak a gyermekeknek.
- A munka állandóságát, folyamatosságát és a gyermekek testi épségének megőrzését tartjuk szem előtt.
- Biztosítani kell a munkavégzéshez szükséges nyugodt légkört, helyet és elegendő időt.
- Tudatosan törekedjünk a gyermekek körében a munka megszerettetésére
- Neveljünk a munka megbecsülésére, fejlesszük esztétikai érzéküket.
- Megfelelő eszközök (célszerűség, méret, anyag) és azok hozzáférhetőségének biztosítása.
- Elegendő munkalehetőség szervezése.
- A munkafajták és azok mennyiségének fokozatos bevezetése.

- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor.
- Kerti munkák szervezése, közben a növények növekedésének, fejlődésének, a fejlődésükhöz szükséges feltételek megteremtésének megfigyeltetése.
- Növények gondozásának megismertetése, alkalmazására motiválás: öntözés, leveleinekpermetezése, átültetés, szaporítás, csíráztatás, hajtatás.
- A munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztőhatású.
- A munka jellegű feladatokat elsősorban jutalomból adja (nem büntetésként!).

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- Legyenek tisztában a gyermekek saját képességeikkel, és annak határain belül fejtsék kitevékenységüket.
- Törekedjenek önállóságra.
- Vállaljanak önként is feladatokat.
- Ismerjék az eszközök használatával járó veszélyeket.
- Teljesítsék pontosan megbízatásaikat.
- Ismerjék fel a segítségadás lehetőségeit, és éljenek is vele.
- Legyen igényük a felfedezett hibák kijavítására.
- Gondozzák, óvják környezetüket.

Fejlesztés

- Testséma fejlesztés.
- Percepciófejlesztés.
- Mozgásfejlesztés.
- Akarati tulajdonságok.
- Kitartás, felelősségtudat.

Értékelés

- Az óvodapedagógus személyes példamutatása hat a gyermekek részfeladataikban elért eredményeikre, olyan örömforrás lesz számukra a tevékenység, ami újabb próbálkozásokra készíteti őket. Természetesen a munkajellegű teendők a felnőttek segítségével zajlanak, állandó kontroll és buzdítás kíséretében s pozitív

megerősítésekkel.

6.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokásokalakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Célunk

A gyermekek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosításával a tudás, tanulás iránti vágy felébresztése.

Feladataink

- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése.
- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.

- Az ingerszegény otthoni környezetből adódó ismerethiányok pótlása élménypedagógiai módszerek alkalmazásával.
- Szokások alakítása utánzásos minta- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Spontán és szervezett tevékenységekben a gyermekek képességeinek fejlesztése.
- Játékos helyzetek kihasználása cselekvéseken keresztül történő tanulás.
- A gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségének kiaknázása.
- Tervezett játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése.
- Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- Személyre szabottan, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A kiemelkedő képességű, tehetségígéretes gyermekek felismerése és fejlesztése. Aszülő segítése gyermeke nevelésében
- Részképesség - lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar esetén vegyük igénybe szakember segítségét.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- Tudjanak önállóan, konkrét, ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni.
- Alakuljon a gyermekek feladattudata.
- Ismerjék meg saját értékeiket.
- Fedezzék fel a konkrét összefüggéseket, hozzanak létre ok – okozati viszonyokat.
- Szándékos figyelmük tartalma érje el a 10 – 15 percet.
- Jól hasznosítsák a problémamegoldó gondolkodásukat.
- Törekedjenek többféle megoldás keresésére.
- Legyenek képesek gondolataikat érthetően, szavakba, mondatokba foglalni.
- Tudják elkülöníteni a mese és a valóság elemeit.
- Legyenek képesek önálló feladatmegoldásra.

Fejlesztés

- Figyelem
- figyelemkoncentráció
- közvetlen emlékezet
- formaészlelés
- mozgáskoordináció
- finommotorika
- együttműködő képesség
- szociális érettség

Értékelés

Megoldási lehetőségek, alternatívák bemutatása, rávezetés az önellenőrzésre, saját és társaik megoldásaiknak értékelése.

7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

Testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

- A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosanfejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különösjelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:
 - az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
 - megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri azöltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- A **szociálisan** érett gyermek:
 - egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a

befogadóintézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

8. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A gyermekvédelem komplex tevékenység: olyan pedagógiai, pszichológiai, jogi, szociális és egészségügyi feladatok rendszere, melyek alkalmazása lehetővé teszi a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek helyes irányú fejlődését. E tevékenységben oktatási-nevelési intézmények, államigazgatási, egészségügyi és társadalmi szervek vesznek részt.

Az óvoda egész működésének a gyermek érdekeit kell szolgálnia. Az óvoda minden dolgozója köteles tiszteletben tartani a gyermeki személyiséget, a gyermek emberi méltóságát, és kötelessége megóvni minden fizikai, lelki erőszakkal szemben. Biztosítani kell, hogy a gyermekkel szemben senki ne alkalmazzon hátrányos megkülönböztetést származása, neme, etnikai hovatartozása, vagy bármilyen más okból.

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk arra, hogy mi a teendője az óvodának azokkal a gyermekekkel kapcsolatosan, akik hátrányos helyzetük miatt nem érték el az iskolába lépéshez szükséges Intézményünk nevelési elveiben a gyermekek „mindenek feletti érdekeit” tartja szem előtt.

Különösen így van ez ma, amikor a családok egzisztenciális bizonytalansága fokozódik, az elemi szocializációs hatások gyengülnek, s a gyermekek testi-, lelki-, szellemi fejlődéséhez szükséges feltételeket rendkívül nagy színvonalbeli különbségek jellemzik.

Célunk:

- Az óvodánkban minden gyermek egyenlő esélyeket kaphasson, és biztonságban érezzék magukat.
- A hátrányos és veszélyeztetett helyzetből adódó pedagógiai, pszichológiai feladatok megoldása tudatos figyelmet, megfelelő szakmai felkészültséget és sok energiát igényel a pedagógusoktól. A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik a nevelési-oktatási intézményünk pedagógiai tevékenységéhez, szakmai programjához, melyek az alábbiak alapján szerves részét képezi.
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény a családi típusú nevelésre orientált rendszert alakította ki, amely a preventív, és a családba való visszahelyező megoldásokat szabályozza és helyezi előtérbe. Eszerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítését, veszélyeztetettségének megelőzését és megszüntetését, valamint a szülői, vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének

biztosítására irányuló tevékenységet jelenti. A törvény határozza meg azokat az intézményeket (az észlelő-jelző rendszer tagjait) melyeknek jelzési kötelezettsége van a gyermekjóléti szolgálatnál. Ide tartoznak a közoktatási intézmények, különösen a nevelési- oktatási intézmények, tehát óvodánk is.

- Az észlelő-jelző rendszert működtető személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok,- így óvodánk is - kötelesek egymással együttműködni.
- Lényege, hogy a segítség akkor érkezzon, amikor a problémák még kezelhetők, megoldhatók családon belül.
- A család elsődleges szerepe mellett meghatározó jelentőségű az óvoda felelőssége és lehetősége, a gyermekeket nevelő pedagógusok felkészültsége.
- Arra törekszünk, hogy a nehéz helyzetben lévő családokat megismerjük és segítsük, ezért differenciáltan vesszük figyelembe a rászorultság fokát és mikéntjét. Az elbírálásnál méltányosan, a gyermekek számára legkedvezőbb módon történik a döntéshozatal. Ez minden pedagógus feladata és kötelessége.

Gyermekvédelmi feladataink:

- Az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésén túl ügyelünk a gyermekbalesetek megelőzésére.
- A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmének szem előtt tartása, a titoktartási kötelezettség betartása
- Törekvés a másság elfogadására migráns, vallási, világnézeti vagy meggyőződés tiszteletben tartása
- Biztosítjuk, hogy a gyerekeket semmilyen hátrányos megkülönböztetés ne érje
- A különböző okok miatt veszélyhelyzetbe került gyermekek felmérése, nyilvántartásba vétele, a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése
- Egyeztetés a gyermekjóléti szolgálattal
- Általános prevenciók tervek az óvodát körülvevő szociális társadalmi környezet függvényében
- A gyerekek érdekeinek képviselete
- Rendszeres kapcsolattartás a családdal, folyamatos családlátogatás a gyermek óvónőivel együtt. (Körültekintő és tapintatos felvilágosító munka, bizalmas légkör.)
- Kötelességünk jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjólét

szolgálatnál

- Hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, elhanyagolása, súlyos veszélyeztető ok fennállása, valamint a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartás esetén
- A gyermekvédelmi tagokkal kötelesek vagyunk egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.
- A gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének és működtetésének szakmai módszereit alkalmazva kell eljárunk.
- A pedagógus, a nevelő és az oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak a nevelési oktatási intézmény vezetője útján köteles a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 17. § (2) bekezdésében foglaltak szerint eljárni.

A feladat megvalósítása érdekében a következőket tesszük:

- Fogadó órák biztosítása
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekekszámának megállapítása, nyilvántartások vezetése
- A sajátos nevelési igényű gyermekek kiszűrése
- Az egyszülős családban nevelkedők számának felmérése
- Családlátogatás
- Kapcsolattartás külső szakmai intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel
- Szakmai felkészülés, önképzés, továbbképzés
- Amennyiben a veszélyeztetettség oka anyagi jellegű, felhívjuk a szülő figyelmét, hogy problémájával hova fordulhat, milyen törvény adta lehetőségei vannak (pl. ingyenes étkezés, étkezési kedvezmény, nagycsaládosok támogatási formái, gyermekvédelmi támogatások igénylése, óvodáztatási támogatás igénybe vétele stb.).
- Segítségadás – ügyintézési segítségnyújtás a szülő számára
- Szülői fórumok szervezése a megfelelő tájékoztatás érdekében
- Gyermekvédelmi faliújságon tájékoztatást nyújtása (telefonszámok, programok, elérhetőségek).

Belső kapcsolattartás:

- Az óvodavezető felelősséget vállal a gyermekvédelmi munka megfelelő működéséért, ehhez biztosítja a feltételeket.
- Az anyagi veszélyeztetettség felmérése érdekében a csoportban dolgozó óvónők, illetve szülők jelzéseit vesszük figyelembe.
- A megfelelő megoldás biztosítására törekszünk (pl. ingyenes étkezés, étkezési kedvezmény, nagycsaládosok támogatási formái, gyermekvédelmi támogatások igénylése, egyéb támogatás az aktuális jogszabályok szerint).

Külső kapcsolattartás:

- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő Szolgálat
- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Pest Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Védőnői Szolgálat

9. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése.

Minden lépés a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő - a beiskolázhatóságot biztosító - fejlődését szolgálja. Az egyenlő bánásmód követelménye és esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha általánossá válik az a gyakorlat, hogy minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Ezért az egyenlő hozzáférés megteremtése, a gyermeki jogok biztosítása elengedhetetlen. A helyes és szükséges intézkedések alapja a tájékozottság.

Célunk

- a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- a nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek biztosítása

Feladatunk

- Folyamatos kapcsolatot tartson óvodásaink szüleivel, a gondviselőkkel
- Folyamatos kommunikáció a családdal
- A gyermek napi nyomon követése
- Figyelmeztető jelek felismerése
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása, okok feltárása
- Egyenlő hozzáférés biztosítása az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatásokhoz
- Személyes kapcsolat kialakítása a szülővel
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, szervezése; rendezvények látogatása)
- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében

10. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Célunk az esélyegyenlőség biztosítása, a családok szociokulturális helyzetéből adódó hátrányok csökkentése, kompenzálása.

Feladataink:

- A gyermek és körülményeinek megismerése, regisztrálása, folyamatos nyomon követése
- Képességei kibontakoztatását gátló tényezők feltárása
- A lemaradás mértékének, minőségének megállapítása
- Differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása
- Szülőkkel közös út keresése, a gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében
- Gyermek érzelmileg biztonságának megteremtése, bizalmi kapcsolat kialakítás a gyermekkel

A hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek:

- Családlátogatás
- Egyéni fejlesztési terv készítése
- Partnerkapcsolatok fenntartása a szülőkkel, munkánkat segítő szakemberekkel, intézményekkel
- Sokoldalú, tevékeny, szabadidős tevékenység
- Tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok szervezése
- Természetben nyújtott segítség (ruha, ételmeztetés, stb...)
- Pszichés segítségnyújtás – nevelési tanácsok

11. ÖRÖMHÍRVÉTEL GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA

*Az Örömhírvétel Görögkatolikus Óvoda
sajátos óvodai életének tevékenységei
(Székhelyintézmény)*

11.1. Ünnepek, megemlékezések

*„Az ünnepléshez ünneplőbe öltözünk.
Ez azonban nem a legjobb ruhát jelenti,
hanem azt a lelkiületet, ahogyan
ezekre az ünnepi percekre
magunkat is felkészítjük
és a gyerekeket is hozzászoktatjuk.”
/Czárán Eszter/*

Az ünneplés jelentősége az óvodás gyerekek életében

Az ünnep és az azt megelőző ráhangolódás kitűnik az óvodai mindennapok szűrkeségéből. Fényt áraszt, és segít átvészelni a nehezebb napokat. Erőt és lelki támaszt nyújthat. Fontos maga az ünnep, de fontos a rákészülődés, a közös tervezgetés, a tevékeny várakozás is. A rendszeresen ismétlődő tevékenységek közül némelyek hagyománnyá is válhatnak egy-egy óvoda életében, ehhez azonban tapasztalatokra és azok hatására keletkező pozitív élményekre van szükség. Az ünnepi készülődés a „holnap örömet” adja, megerősíti a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozza a gyermekek közösséghez való tartozását. A készülődés során nemcsak a minket körülvevő környezetet díszítjük fel az adott ünnephez méltóan, hanem lelkünket is ráhangoljuk a szépre, a jóra az örömrre.

A keresztény ünnepek megünneplésével hitünk minden igazságát átélheti az óvodás korú gyermek is.

Az ünneplés, a keresztény ünneplés lényege, a fény, amely mutatja az utat lelki ráhangolódás a szépre, a jóra, az örömrre. Kitűnik a hétköznapiak monotóniájából.

Közösségalkotó és formáló erejű, ahol az egyén érzi saját maga fontosságát, szerepét, helyét a közösségben. Szent idő, az isteni rendhez igazodik. Mindent a maga idejében kell ünnepelni.

Az óvoda példát, ötleteket ad a családok számára az ünnep mélyebb, élménydúsabb megéléséhez.

Az óvodások és a szentek

Óvodásaink kapcsolatba kerülnek a szentekkel a mindennapok során, és rá is kérdeznek, hogy kik ők? Rá kell mutatnunk a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően a szentek nagyságára, nagyszerű életére, sőt példaképpül kell állítani őket eléjük. A szenteknek rendkívüli nevelő hatása van már a kisgyermekre is. Emellett segítenek és pártfogolnak minket.

A szentek fontos szerepet töltenek be életünkben. Tiszteletre, sőt szeretetre méltó személyek, akikhez fohászunk, és akiket csodálunk. Példaképeink. Mivel a szentek nagyon szerették Istent, mindent igyekeztek úgy tenni, ahogy Jézus kívánta, nekünk is példát adtak: szeressük nagyon a Jóistent, és tegyünk mindent úgy, ahogy Jézus mondja. Sok ismeretlen szent is van. Isten ezekről is tud és szereti őket. Mindnyájunknak szentté kell válnunk! Ez úgy sikerülhet, ha szeretjük a Mennyei Atyánkat és egymást, figyelünk embertársainkra, segítséget nyújtunk, önzetlenek vagyunk...

Az ünneplés megvalósításának elvei

Az előkészület során

- jelezzük előre az ünnep közeledtét, így a gyermekeknek is van idejük arra, hogy készülhessenek
- beszélgethetünk a előttünk álló ünnepről az óvodában, egy-egy gyerekkel és családtagjaival– bevonva őket a meghitt pillanatok szervezésébe
- a játékidőben, szabadidőben, esetleg a különböző tevékenységek kapcsán éneket, énekes játékokat, verseket, mondókákat, történeteket és imádságokat ismertethetünk meg a gyerekekkel
- kezűgyességüket, kreativitásukat, fantáziájukat kihasználva szép dekorációkat, esetleg ajándékokat készíthetünk az ünnepi alkalmakra. A közös tevékenység során alkalom nyílik az ünnep megismerésére, a népszokások, hagyományok ápolására, a megismert irodalmi zenei anyagok felelevenítésére. A személyes kötődés is erősödik a pedagógus és a gyermek örömteli, közös munkája során.

Az ünneplés során

- az ünnep elkülönülése a hétköznaptól megjelenik öltözetünkben /ünneplőruha kérése a gyerekektől, az intézmény ünnepén részt vevő dolgozóktól/
- az érzelmi töltet jelenlétének megélése, meghitt hangulatot biztosítunk
- állandó elemeket választunk az adott ünneplésnek / gyertya, virág.../
- énekeket, verseket igényesen válogatunk, igényes műsort állítunk össze
- az imádság mindig jelen van ünnepeinken
- vendégség, agapé
- ajándékozás – mi az ajándék?

Az ünnepet követő időszak során

- az ünnepet felelevenítjük, az élményeket megbeszéljük
- vizuális tevékenység során az emlékeket képekben is kifejezzük a vendégszereplőknek köszönőlevelet írunk és postázunk.

Az óvodai ünnepnapok rendszere

<i>A gyermeki élet ünnepei</i>	<i>Természetóvó jeles napok</i>	<i>Állami ünnepek</i>
<ul style="list-style-type: none"> • születésnap • névnap • Anyák napja • Évzáró, búcsúzás 	<ul style="list-style-type: none"> • Állatok világnapja • Víz világnapja • Föld világnapja • Madarak – fák napja 	<ul style="list-style-type: none"> • október 23. • március 15. • augusztus 20.

Hitéleti és hagyományörző jeles napok

<i>Ősz</i>	<i>Tél</i>	<i>Tavasz</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Az Istenszülő születése • Kisboldogasszony • Szüret • A Szent Kereszt felmagasztalása • Az Istenszülő Oltalma • Mindenszentek • Szent Mihály főangyal és a mennyi erők ünnepe • Márton nap • Erzsébet nap • Istenszülő templomba vezetése • Karácsony előtti bűnbánati időszak 	<ul style="list-style-type: none"> • Szent Miklós • Advent - Karácsony • Vízkereszt, Úrjelenés • Három szent főpap • Gyertyaszentelő • Farsang 	<ul style="list-style-type: none"> • Örömhírvétel • „Tiszta hétfő” • Lázár feltámadása • Jézus bevonulása Jeruzsálembe • Virágvasárnap • Húsvét – Fényes hét • Szent György nap • Mennybemenetel ünnepe • Pünkösöd

11.2. Az óvodai élet megszervezésének helyi gyakorlata

Napirendi javaslat Időtartam	Tevékenység
07.00 – 12.00-ig	<p>Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés)</p> <p>Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban.</p> <p>Lelki percek - hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése.</p> <p>Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben vagy szabadban).</p> <p>Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában.</p> <p>Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn.</p> <p>Részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján.</p> <p>Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése.</p> <p>Étkezés előtti ima</p> <p>Tízórai</p> <p>Étkezés utáni ima</p> <p>Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése</p> <p>Tevékenységekben megvalósuló tanulás:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - verselés, mesélés - ének, zene, énekes játék gyermektánc - rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - mozgás - a teremtett világ tevékeny megismerése - matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése.
12.00–15.00-ig	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés) Pihenés - elcsendesedés, ima, altatás mesével, altató dallal
15.00 – 17.00-ig	Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

Hetirend	
<p>A hetirend szervezése a tevékenységek változatos biztosításával az óvodapedagógusok módszertani szabadságának lehetőségeivel valósul meg.</p> <p>Tervezetten szervezett tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lelki percek • Mozgás • Játék • Mozgásos játék • Mindennapos mozgás 	<p>Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szabad játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • Mozgás • Külső (teremtett) világ megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok

11.3. Hagyományok őrzése az óvodába- Hazafias nevelés

Hazánkat, népünket akkor szeretjük igazán, ha ismerjük múltunkat. A jövő nem képzelhető el a múlt ismerete nélkül. Az ember nem élhet hagyományok, gyökerek nélkül, s hogy azok a gyökerek milyen talajban, és milyen mélyen kapaszkodnak, a mi gyermekeink szempontjából nem elhanyagolható.

Hagyománynak nevezzük az előttünk járó nemzedék által felhalmozott tudást. Amit az ember a világról tudott –ismeret, tapasztalat, természet, élőlények, életbölcesség, viselkedésforma, erkölcs –örökségként ránk, utódainkra hagyományozta. Minden nemzedék hozzáadott valamit ehhez a tudáshoz, többet vagy kevesebbet. Sokat tehetünk azért, hogy ez a tudás, hagyomány beépüljön a mi gyermekeink életébe, és így megőrződjön.

Lehetőség van arra, hogy a népi kultúra gazdag világából tudatosan válogassunk. A szokások többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, a munkához, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint egyházi ünnepekhez fűződik. Tartalmaz a földművelésre, a mezőgazdasági eszközökre, a természetett növényekre, a házi, részben vadon élő állatokra, a népi építkezésre, mesterségekre, sütésre –főzésre, ruházkodásra vonatkozó ismereteket is. Vagyis komplex lehetőséget rejt az óvodai nevelés számára: élményt ad, szórakozást nyújt, ismeretekhez segít, fejleszti az ízlést, közösséget épít, hazaszeretetre nevel, viselkedési mintákat közvetít, megalapozza a gyermek érzelmi, hitbeli, esztétikai és morális biztonságát.

Célja:

- Átvigyük megőrzésre és továbbadásra azokat az értékeket, amelyek a mai világunkat is harmonikusabbá tehetik.
- Népszokások megismertetése, ami mára nem csupán feladat, hanem erkölcsi kötelesség.
- Tevékenységközpontú értékátadás: néphagyomány ápolás, népmese, népdal, néptánc által
- Egyetemes emberi értékek közvetítése.
- A hagyományőrzés feladata
- A népi nyelvezet megértése, sajátosságainak megismerése a népmesék, mondókák, népi játékok, népdalok által.
- A kreativitás és nyelvi kifejezőképesség fejlesztése.
- A motorikus koordináció, ritmikus mozgás fejlesztése.
- A gyermekek ismerjék meg a helyi és környékbéli népszokásokat, népi ünnepeket, népművészeti alkotásokat.
- Az esztétikai érzék fejlesztése.
- A hagyományos paraszti kultúra, a népművészet értékei szélesebb körben jelenjenek meg az óvodai élet mindennapjaiban.

- Minél szélesebb körben ismerkedjenek meg a gyermekek a kézműveskedéssel, a természetes anyagok felhasználásával.
- Ismerjék meg az anyagokat és az eszközöket, készség szinten sajátítsák el ezek alkalmazását.
- A néphagyomány ismeretének a megalapozása, szellemi örökségünk átadása.
- A gyermekek sajátítsák el a jeles napokhoz, ünnepekhez, munkaalkalmakhoz kötő népszokásokat.
- Legyenek alapvető ismereteik a tárgyi hagyományról, a népi díszítőművészetről.
- Sajátítsanak el hagyományos népi játékokat.
- Fedezzék fel a szűkebb-és tágabb környezetük hagyományait.
- A néphagyomány tartalma a mindennapokban, az egyes tevékenységformákban:
- Vers-mese, dramatikus játékok: népmesék, mondókák, rigmusok, időjóslások, névcsúfolók, találós kérdések.
- Ének-zene, énekes játékok, zenehallgatás: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres zene, néptánc.
- Rajz, mintázás, kézimunka:
- sodrás, fonás, nemezélés, agyagozás, mézeskalácssütés, bőrozés, szövés, növényi alapú játékok készítése.
- Környezet tevékeny megismerése: találós kérdések, népi jóslatok, jeles napok, népszokások.
- Az óvodapedagógus feladata a néphagyomány ápolás területén:
- A népi hagyományok gazdag tárházából a gyermekek korának és fejlettségi szintjének megfelelően a gyermekek számára örömteli ingereket, élményeket adó és cselekvésre készítő elemek kiválogatása, azok beillesztése a nevelési folyamatba.
- Néprajzi ismereteinek folyamatos bővítése.
- A hagyományörző tapasztalatszerzés feltételeinek és lehetőségeinek megteremtése.
- A gyermekek és a szülők számára a néphagyományok megismerésének a megteremtése, azokhoz való kötődésének elősegítése.
- Az óvoda környezetalakításában a néphagyományörzés elemeinek a megjelenítése.
- A folyamatos napirendbe és a játéktevékenységbe ágyazottan tervezni és szervezni A hagyományörző tevékenységeket.

11.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

Az óvodában integrált *kiemelt figyelmet igénylő* gyermekek:

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek,
- sajátos nevelési igényű, egyéb, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek, (Fejlesztése a Szakvéleményben meghatározottak szerint történik, a megjelölt szakemberek segítségével)
- kiemelten tehetséges gyermek,

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

Kiemelten tehetséges gyermekek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés

Óvodás korban tehetségigéretekről, tehetségre irányuló hajlamaikról beszélhetünk.

Adottságaik valamilyen területen az átlagosnál jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak, és az akaratnak szokatlan erőssége társul. Az adottság csak egy lehetőség, amely áldássá válhat a belső erők és a környezet hatása által.

Tehetségre utaló jellemzők az óvodás korban:

- Jó koncentrációs képességek
- Szokatlanul jó memória
- Szellemileg fejlettebbek koruknál
- Korai nyelvi fejlettség
- Kíváncsiság, tudásvágy, sokrétű érdeklődés
- Önálló tanulásra való hajlam – szeret egyedül tevékenykedni.
- Kreativitás

- Szimbólumok, szimbólumrendszerek használata
- Fejlett igazságérzet
- Humorérzék
- Túlérzékenység
- Maximalizmus
- Sok energia jellemzi
- Erős kötődés emberekhez, tárgyakhoz

Célunk:

- A gyerekek erős oldalainak feltérképezése, fejlesztése,
- A speciális képességek megkeresése,
- Egy adott tehetséges gyermek (tehetséggel összefüggő) gyenge oldalainak kiegyenlítése
- Hatékony tanulói módszerek kialakítása
- Megfelelő érzelmi légkör kialakítása EQ (érzelmi intelligencia), légkörjavítás
- A maximális teljesítmény elérése a gyerekeknél
- Regenerálódás biztosítása, szabadidős tevékenységek biztosítása (sport, tánc, művészetek)
- Terhelhetőség

Az óvodapedagógus feladata a tehetséggyondozói munka során:

- A gyerek alapos ismerete,
- A tehetség felismerése, azonosítása, diagnosztizálása,
- Tehetséges gyerekek képességeinek fejlesztése (különböző tehetségfejlesztő programok segítségével),
- Sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása,
- Az óvónő bizalmat árasztó személyisége
- Szeretetteljes, elfogadó, biztonságos légkör biztosítása
- Sikerélmény biztosítása
- Szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása
- A szülők, a család figyelmének felhívása, segítségnyújtás,
- Érzelmi stabilitás nyújtása gyerekeknek,
- Támaszt nyújtani, mellettük állni, s ezzel hozzájárulni a „csodához”, a tehetség-ígéret kiteljesedéséhez.
- Együttlét, szeretet, türelem.

Az óvodáskor alapozó korszaknak tekinthető, elsősorban a megfelelő érzelmi fejlődést kell biztosítani a gyerekek számára azzal, hogy törődünk velük, engedjük őket szabadon játszani. Vannak olyan területek, ahol nagyon fontos, hogy megtörténjen a tehetséggyanú felismerése 6 éves korig.

Óvodában előforduló tehetség-területek:

- Kiváló rajzkészség,
- Zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem
- Természetismereti témakör
- Matematikai képesség
- Anyanyelvi-, kommunikációs képesség
- Testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság
- Kiemelkedő szociális képesség, vezetői képesség.

Tehetséggondozás módszerei:

Óvodánkban a tehetségfejlesztés a csoportokon belül történik

Gyorsítás: melynek lényege, hogy az óvónő, aki ismeri a gyermek képességeit, az adott területen magasabb szintű feladatokat ad.

Gazdagítás, dúsítás: a gyermekek fejlesztése kis csoportban (2-4 fő), játékidőben történik

Feltételek biztosítása:

- Ábrázolási, kézimunka tevékenységek gyakorlásához változatos, jó minőségű írószerek, rajzeszközök, festékek, pasztellkréta, különleges rajz –és kartonpapírok, dekortermékek, agyag, fonalak, állnak a gyerekek rendelkezésére.
- Zenei tevékenységekhez sokféle ütős-és ritmushangszer, várják a gyerekeket, de egyéb hangszereket is kipróbálhatnak
- Megfigyelésekhez, kísérletezéshez nagyítók, távcső áll rendelkezésükre
- A nagyvilág megismeréséhez diák, diafilmek, cd-k, ismeretterjesztő könyvek, földgömb, térkép biztosított.
- Improvizációhoz, dramatikus- és szerepjátékhoz, bábozáshoz különböző színű és méretű anyagok, jelmezek, fejdíszek, bábok, paraván áll a gyerekek rendelkezésére.

11.5. Az óvoda kapcsolatrendszere

A családdal való kapcsolat

A család és az óvoda összhangja a nevelésben a gyermeki személyiségfejlődés szempontjából rendkívül fontos. Az óvoda és a család egyenrangú félként éli meg az együttműködést. A családi nevelésre alapozva a családok szokásait figyelembe vesszük, és ezt kiegészítve az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A családdal való kapcsolattartásunknak célja, a családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve, a gyermekközpontú óvodai élet megteremtése. A sikeres megvalósításhoz feltétel a szülők egyetértése, támogató beleegyezése. Ezért év elején röviden ismertetjük a Helyi Pedagógiai Programunk célját, alapelveit és felkínáljuk a lehetőségeket a szülőknek.

Kapcsolattartás és együttműködés formái:

- családlátogatás
- fogadó óra
- szülői értekezletek
- nyílt nap
- lelki nap
- ima-kör
- kézműves délután
- ünnepek
- kirándulások
- családi nap

12. SZENT MIKLÓS GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA

A Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda

Sajátos óvodai életének tevékenységei

Tagintézmény, Dunakeszi

12.1. Ünnepek, megemlékezések

A keresztény értékeket közvetítő óvoda feladata, hogy megtanítsa a gyermeket (és családjaikat) a lélekből fakadó ünneplésre, megemlékezésre, hagyományteremtésre.

Fontos, hogy a gyermeki életkornak megfelelően magyarázzuk, éljük meg az ünnepek tartalmát

Ünnepeink egy egyházi ünnepek köré csoportosuljanak. Komplex feldolgozásra kell törekedni, a kisgyermekben akkor rögzül igazán az élmény, ha minél sokoldalúbban élhetik át az ünnepi eseményeket.

Fontos maga az ünnep, de fontos a rákészülődés, a közös tervezgetés, a tevékeny várakozás is. A rendszeresen ismétlődő tevékenységek közül némelyek hagyománnyá is válhatnak egy-egy óvoda életében, ehhez azonban tapasztalatokra és azok hatására keletkező pozitív élményekre van szükség.

A készülődés során nemcsak a minket körülvevő környezetet díszítjük fel az adott ünnephez méltóan, hanem lelkünket is ráhangoljuk a szépre, a jóra az öröme.

A keresztény ünnepek megünneplésével hitünk minden igazságát átélheti az óvodás.

Közösségalkító és formáló erejű, ahol az egyén érzi saját maga fontosságát, szerepét, helyét a közösségben. Szent idő, az isteni rendhez igazodik. Mindent a maga idejében kell ünnepelni. Az óvoda példát, ötleteket ad a családok számára az ünnep mélyebb, élménydúsabb megéléséhez.

Az óvodai ünnepnapok rendszere

Ősz	Tél	Tavaszi
Tanévnyitó szentmise	Advent	Nemzeti ünnepünk, március 15.
Állatok világnapja	Szent Miklós püspök ünnepe	Víz világnapja
Mihály nap	Angyalkázás	Nagyböjt
Termésáldás	Kántálás, Karácsony	Virágvasárnap,
Mindenszentek – halottak napja	Vízkereszt	barkaszentelés
	Óvodaszentelés	Nagyhét
	Gyertyaszentelő	Föld napja
	Nagyszülők, idősek napja	Anyák napja
	Farsang	Madarak és fák napja
		Gyermeknap
		Áldozócsütörtök

		Pünkösöd Évzáró Apák napja Tanévzáró szentmise Szent István király ünnepe
--	--	---

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az ünnep elkülönülése a hétköznapoktól megjelenik öltözetünkben /ünneplőruha kérése a gyerekektől, az intézmény ünnepén részt vevő dolgozóktól/
- Az érzelmi töltet jelenlétének megélése, meghitt hangulatot biztosítunk
- Állandó elemeket választunk az adott ünneplésnek / gyertya, virág.../
- Énekeket, verseket igényesen válogatunk, igényes műsort állítunk össze
- Az imádság mindig jelen van ünnepeinken, biztosítja a lehetőséget az ünnepekhez kapcsolódó vidám szórakozáshoz, ezáltal is összehangolódnak a gyermeki kapcsolatok a csoporton belül
- Az ünnepekhez kapcsolódó jelképek, szimbólumok, mértéktartó esztétikus megjelenése, azünnep tartalmának elmélyítését szolgálja.

12.2. Az óvodai élet megszervezésének helyi gyakorlata

Napirend:

Időkeret	Tevékenységek
7.00. -11.30. –ig	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekek fogadása • szabadon választható tevékenységek • csendes percek • egyéni fejlesztések • mosdóhasználat • folyamatos reggeli • játékos tanulás komplex formában • szabad játék • teremrendezés • mosdóhasználat • mindennapi testmozgás • öltözködés • játék a szabadban • élményszerzések spontán helyzetekben
11.30.- 15.15.-ig	<ul style="list-style-type: none"> • vetkőzés • mosdóhasználat • terítés • ebéd • mosdóhasználat
	<ul style="list-style-type: none"> • ráhangolódás a délutáni csendes pihenésre • mesehallgatás • csendes pihenő • folyamatos ébresztés • teremrendezés • ágyazás • mosdóhasználat

	<ul style="list-style-type: none">• terítés• uzsonna• teremrendezés
15.15.-17.00.-ig	<ul style="list-style-type: none">• szabad játék• egyéni fejlesztések• alkalmankénti beszélgetések• játék a szabadban (időjárás függvényében)• a gyermekek átadása a szülőnek

12.3. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek
- sajátos nevelési igényű gyermek, (1 fő) A Szakvéleményben leírtak szerint történik a fejlesztése a megjelölt szakember fejlesztésével.
- kiemelten tehetséges gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Kiemelten tehetséges gyermekek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés

Óvodás korban tehetségigéretekről, tehetségre irányuló hajlamaikról, tehetség kezdeményekről beszélhetünk.

Adottságaik valamilyen területen az átlagosnál jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak, és az akaratnak szokatlan erőssége társul.

Tehetségre utaló jellemzők az óvodás korban:

- Jó koncentrációs képességek
- Szokatlanul jó memória
- Szellemileg fejlettebbek koruknál
- Korai nyelvi fejlettség
- Kíváncsiság, tudásvágy, sokrétű érdeklődés
- Önálló tanulásra való hajlam – szeret egyedül tevékenykedni
- Kreativitás
- Szimbólumok, szimbólumrendszerek használata
- Fejlett igazságérzet
- Humorérzék
- Túlérzékenység
- Maximalizmus
- Sok energia jellemzi
- Erős kötődés emberekhez, tárgyakhoz

Célunk:

- A gyerekek erős oldalainak feltérképezése, fejlesztése,
- A speciális képességek megkeresése
- Hatékony tanulói módszerek kialakítása
- Megfelelő érzelmi légkör kialakítása EQ (érzelmi intelligencia), légkörjavítás
- A maximális teljesítmény elérése a gyerekeknél
- Regenerálódás biztosítása, szabadidős tevékenységek biztosítása (sport, tánc, művészetek)

Az óvodapedagógus feladata a tehetséggondozói munka során:

- A gyerek alapos ismerete
- A tehetség felismerése, azonosítása
- Tehetséges gyerekek képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása
- Rugalmas, folyamatos, kötetlen napirend biztosítása

- Sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása
- Az óvónő személyisége, partnerkénti jelenléte
- Szeretetteljes, elfogadó, biztonságos légkör biztosítása
- Sikerélmény biztosítása
- Szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása
- A szülők, a család figyelmének felhívása, segítségnyújtás
- Érzelmi stabilitás nyújtása gyerekeknek
- Támaszt nyújtani, mellettük állni, s ezzel hozzájárulni a „csodához”, a tehetség-ígéret kiteljesedéséhez
- Együttlét, szeretet, türelem

Az óvodáskor alapozó korszaknak tekinthető, elsősorban a megfelelő érzelmi fejlődést kell biztosítani a gyerekek számára azzal, hogy törődünk velük, engedjük őket szabadon játszani.

Óvodában előforduló tehetség-területek:

- Kiváló rajzkészség,
- Zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem
- Természetismereti témakör
- Matematikai képesség
- Anyanyelvi-, kommunikációs képesség
- Testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság
- Kiemelkedő szociális képesség, vezetői képesség.

Tehetséggondozás módszerei:

Óvodánkban a tehetségfejlesztés a csoportokon belül történik

Gyorsítás: melynek lényege, hogy az óvónő, aki ismeri a gyermek képességeit, az adott területen magasabb szintű feladatokat ad.

Gazdagítás, dúsitás: a gyermekek fejlesztése kis csoportban (2-4 fő), játékidőben történik

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődésének segítése

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek Óvodánkban olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Minden gyermeknek az egyéni szükségletei szerint biztosítjuk az óvodai nevelést, a speciális nevelési igényű gyermek speciális igényeit (prevenciós, habilitációs és rehabilitációs tevékenységek). A csoportalakításnál figyelmet fordítunk az arányos elosztásra (csoportonként 1 maximum 2 gyermek ellátása).

Az óvodapedagógusok feladata:

- szakvéleménybe foglalt iránymutatásoknak figyelembevételével tervezi (egyéni fejlesztési terv) nevelőmunkáját, megvalósítja a differenciált képességfejlesztést
- nevelőmunkája során törekszik egyéni-, és kiscsoportos foglalkoztatási keretek között alkalmazni a fejlesztőpedagógia módszer-, és eszköztárát
- együttműködik a gyermeket ellátó más szakemberekkel
- folyamatosan tájékoztatja a szülőt gyermeke fejlődéséről

12.4. Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvoda belső kapcsolati rendszere

Az óvodapedagógus és a gyermekek kapcsolata

A keresztény értékeket valló óvodapedagógus, mint a gyermekközösség vezetője a belőle áradó szeretet és elfogadás által vonzza magához a gyermekeket.

Az óvodapedagógusnak és az óvoda valamennyi dolgozójának tiszteletben kell tartania a gyermekek személyiségét, hiszen a Jóisten mindannyiunkat különbözőnek teremtett.

A gyermekekkel való kapcsolatának kiindulópontja az elfogadás. A problémahelyzetekben a gyermeki konfliktusok megoldásában értően segítsen.

Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás

Alapelvek

Fontos, hogy gyermekeink rájöjjenek: egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a velejáró fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendővel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is

tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőkérés), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy - egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokkal rendelkezik, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

A gyermekekkel - az óvodai nevelési év kezdetén, valamint - szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás - az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás, - a foglalkozásokkal együttjáró veszélyforrások, - a tilos és az elvárható magatartásforma meghatározása, ismertetése. A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda Házi rendjében vannak meghatározva azok a védő-óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset-megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

A felnőttek kapcsolata

Óvodánk jó légkörét az ott dolgozók lelkesége határozza meg. Ez az egymás iránti tiszteletben, segítőkészségben nyilvánul meg. A jó légkör vidámságot, felszabadult hangulatot, jóleső érzést vált ki mindenkiből.

Az óvoda külső kapcsolati rendszere

Szülő, gyermek, pedagógus együttműködése

Cél:

A személyiségi és szülői jogok tiszteletben tartásával együttműködő partneri viszony kialakítása, erősítése.

A család a gyermek nevelés elsődleges helye, szocializációs hatását nem helyettesítheti az óvoda. A család és az óvoda összhangja a nevelésben a gyermeki személyiségfejlődés szempontjából rendkívül fontos. Fontos számunkra, hogy az óvoda és a család egyenrangú félként élje meg az együttműködést. A családi nevelésre alapozva a családok szokásait figyelembe vesszük, és ezt kiegészítve keressük a közös megoldásokat a gyermekek nevelésének megsegítésére. A gyermek nevelésében partner a szülő. Az óvoda nyitottsága lehetőséget ad a szülőknek az óvodai életbe való betekintésre.

A családdal való kapcsolattartásunknak **célja**: a családi nevelésre alapozott, és azt kiegészített, gyermekközpontú óvodai élet megteremtése.

Kapcsolattartás és együttműködés formái:

- családlátogatás
- fogadó óra
- szülői értekezletek
- nyílt nap
- lelki nap
- kézműves délután
- ünnepek
- kirándulások
- családi nap

Az egyházközséggel való kapcsolattartás

Óvodánk igazán szerencsés helyzetben van adottságaiból kifolyólag. Közvetlenül a Szent Péter és Pál Görögkatolikus templom közvetlen szomszédságában vagyunk, így napi aktív kapcsolatot tudunk fenntartani, ápolni egyházközségünk tagjaival.

Parochusunkkal heti rendszerességgel találkozunk gyermekeink és az óvodában dolgozó felnőttek is az óvodában és a templomban egyaránt. Örömmel veszünk részt közös

ünnepségeken az egyházközség meghívására a templomban. Templomunk közelsége lehetőséget biztosít akár a mindennapos templomlátogatásra is.

A kapcsolattartás formái: egyházi ünnepek megismerése, megélése víz- gyertya-barkaszentelésen való részvétel, óvodaszentelés

Az óvoda egyéb, külső kapcsolatai

Egyházi szakmai kapcsolatok:

- A fenntartóval való együttműködés
- Óvodánk fenntartója a Hajdúdorogi Főegyházmegye. Munkakapcsolatunk folyamatos, állandó. A zavartalan működés érdekében segítséget kapunk a Katolikus Pedagógiai Intézettől.
- Kapcsolat a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézettel
- A Pedagógiai Intézettel a kapcsolat kölcsönösen jó, rendszeres információnyújtással, tájékoztatással széles körű tevékenységével segíti munkánkat.

Egyéb kapcsolatok

Időszakos szűrést tart az óvodában a gyermekorvos, a fogorvos és a védőnő

Pedagógiai szakszolgálat

Könyvtár, Zeneiskola, Helyi Múzeum, Katolikus iskola

Egyéb szakmai kapcsolatok: Majorka Bábszínház, Kezes -lábás Játszóház
fejlettséget.

13. ÁRPÁD-HÁZI SZENT PIROSKA GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA

Az Árpád – házi Szent Piroška Görögkatolikus Óvoda

Sajátos óvodai életének tevékenységei

Tagintézmény, Szigetszentmiklós

13.1. Társadalmi környezet

Szigetszentmiklós a főváros agglomerációs övezetében, Budapest központjától 20 km távolságra, a Csepel-szigeten helyezkedik el. Kezdetben azt feltételezték, hogy a község a halászok és pákászok védőszentjéről, Szent Miklósról kapta nevét. Bár a várost név szerint legelőször csak az 1264- es Csúti-adománylevelével említi. Ma már tudjuk a legutóbbi régészeti feltárások szerint / ld. a mai óvárosi református templom melletti régészeti kutatások/ a települést az országba déli irányból felvándorolt bizánci rítusú keresztények alapították az Árpád- korban /1100- as évek közepe/. A várost a Csodátévő Múrai Szent Miklós püspök tiszteletére szentelt első bizánci rítusú templomukról nevezték el. Ezek a városalapítók ugyan azon rítus, szertartásrend szerint élték meg hétköznapijait, istenkapcsolatukat, mint a ma itt élő görögkatolikusok. A történelem folyamán a település többször is kihalt és újratelepült, / tatárjárás, árvizek, háborúk/ de mindig is éltek itt görög szertartású keresztények. A helytörténeti kutatások szerint Szigetszentmiklósnak a XVI. század közepén egy rövid ideig mezővárosi rangja volt. 1986. január 1-jén vált várossá. A folyamatos beköltözések a fiatal korosztály növekedését eredményezi.

Szigetszentmiklós déli területén, illetve Szigethalom városától északra található a Bucka városrész. A Ráckevei-Soroksári-Duna-ág és a Csepel Autógyár által közrefogott terület jelenleg beépített lakóövezet, pihenőövezet.

Korábban a terület elsősorban kistelkes, üdülőtelkes beépítettségű volt, de az 1990-es évektől megtörtént a terület lakóházas beépítése, így alakult ki a Szigetszentmiklóshoz tartozó „Bucka városrész”.

A Csépi út 75 szám alatti telek 2018-ban került a Görögkatolikus egyház tulajdonába, ezt megelőzően önkormányzati, előtte pedig magánszemély tulajdonában volt.

13.2. Ünneplés, megemlékezések

Célunk

- A gyermekek érzelmeinek, lelkületének gazdagítása az ünnep belső tartalmával és külsőségeivel.

Feladataink

- Az ünneplést elő kell készíteni, példamutatással megvalósítani és le kell zárni. Törekszünk arra, hogy a gyerekek mindezeknek aktív részesei legyenek, átélhessék azok örömét.
- Arra próbáljuk őket rávezetni, hogy az igazán értékes ajándék az, ami saját magunkból fakad (ajándékozhatunk verset, éneket, rajzot, ölelést, simogatást, mosolyt,..stb.)
- Az egyházi ünnepeket az óvodalelkész közreműködésével a hittan foglalkozások keretében tartjuk meg és a lelki percek segítségével mélyítjük el.
- Az egyházi ünnepek mellett megemlékezünk jeles napokról és óvodai ünnepeinkről

Óvodai ünnepek rendszere

<i>Ünnepi program, jeles nap</i>		
<i>ŐSZ</i>	<i>TÉL</i>	<i>TAVASZ</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Szűz Mária Születése, Kisboldogasszony • Szent Kereszt felmagasztalása • Magyar népmese napja • Szűz Mária oltalma • Állatok világnapja, környezetvédelem • Mindenszentek • Szent Mihály és Gábor főangyalok • Szent Márton • Karácsony előtti bűnbánati időszak kezdete • Szűz Mária bevezetése a templomba 	<ul style="list-style-type: none"> • Advent • Szent Miklós Püspök • Jézus Krisztus születése • Jézus megkeresztelése, vízkereszt • Jézus bemutatása a templomban, Gyertyaszentelő • Farsangi mulatság • Nagyböjt kezdete 	<ul style="list-style-type: none"> • Nemzeti Ünnepe (márc. 15.) • Virágvasárnap, Jézus bevonulása Jeruzsálembe • Víz világnapja • Gyümölcsoltó Boldogasszony, Mária örömhírvétele • Húsvét • Föld napja • Szent György napja, búzaszentelés • Anyák napja • Madarak, fák napja • Gyermeknap • Évzáró, búcsúztató • Áldozó csütörtök Jézus menybemenetele • Pünkösöd

13.3. Az óvodai élet megszervezésének helyi gyakorlata

A tevékenység időkerete	A tevékenység megnevezése
7:00-07:30	Gyülekezés, játék, szabadon választott tevékenység
07:30-12:00	<p>Szabadon választott játék, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek.</p> <p>Mindennapos frissítő mozgás, vagy tervszerűen kötött mozgás.</p> <p>Gondozási feladatok, testápolás.</p> <p>Tízórai, ima, étkezés előtt és után.</p> <p>Hitre nevelés, ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában. Séta, kirándulás.</p> <p>Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek, játék aszabad levegőn.</p> <p>Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás:</p> <p>vers, mese, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok szerzése munka jellegű tevékenységek.</p>
12:00 – 15:00	Gondozási feladatok, ebéd, ima, étkezés előtt és után. Pihenés, alvás, ima, alvás előtt.
15:00 – 17:00	<p>Gondozási feladatok, uzsonna, ima, étkezés előtt és után.</p> <p>Játék, párhuzamosan végezhető tevékenységek a szülők érkezéséig.</p>

A tevékenységek szervezeti formái

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése kötött és kötetlen formában (a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően)	Kötött tevékenység	Tevékenységek szervezeti formái
<ul style="list-style-type: none"> • Játék • Vers, mese • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok • Munka jellegű tevékenységek 	<ul style="list-style-type: none"> • Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék <p>(mindennapos mozgás)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • egyéni, • mikro csoportos, • frontális <p>a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően</p>

Hetirend

A hetirend összeállításánál figyelembe vett tényezők:

- Helyi, tárgyi, személyi feltételek.
- Csoportok összetétele.
- A tevékenységsszervezés rendszere.

A tevékenységek szervezésének formája témától függően változhat az óvodapedagógus döntése alapján kötött vagy kötetlen szervezeti formában.

A hetirend összeállítását, tervezését az óvodapedagógusok a csoportnaplóban rögzítik.

13.4. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

*„Keresem minden gyermek sajátos titkát,
és azt kérdezem, hogyan segíthetek abban,
hogy ön maga lehessen.”*

Janus Korczak

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során. Az átlagtól eltérően fejlődő és ép fejlődésvonalú gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadó, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

Alapító okiratunk szerint az intézmény által ellátható SNI státuszok:

- enyhe értelmi fogyatékos gyermek
- beszéd fogyatékos gyermek
- autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek

Cél:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, akaraterejének, önállóságának, együttműködésének érzelmi életének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül.
- Problémamegoldó képesség optimalizálása.
- A fejlődésben elmaradott funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása a megfelelő speciális szakemberek segítségével.
- A zökkenőmentes iskolakezdés alapvető feltételeinek kialakítása.
- A nevelési programban megfogalmazott feladatok összhangba kerüljenek a sajátos nevelési igény feladataival.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen.

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során.

A sérült és az ép gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

A különleges gondozási igényből fakadó feladatok, - melyeket a szakértői és rehabilitációs bizottságok állapítanak meg – végrehajtásánál arra törekszünk, hogy a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével, lehetőleg egyéni vagy mikrocsoportos munkaformák alkalmazásával bővüljenek a gyermekek kompenzációs lehetőségei.

A fejlesztés rövid és hosszú távú céljait minden esetben a gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira építjük. A fejlesztések magukba foglalják a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd, a nyelvi és a szociális készségek fejlesztését.

A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti, melyet a fejlesztést végző gyógypedagógus iránymutatásával, együttműködésével készítünk.

Feladataink a sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséhez:

- A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének biztosítása, alkalmazkodás az eltérő képességekhez.
- A komplex (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai) szakvélemények áttekintése, melyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, struktúráját, amelyek alapján tervezzük a specifikus fejlesztést, az individuális módszereket, technikákat.
- A sajátos nevelési igényből eredő speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése, megvalósítása.
- Optimális terhelés biztosítása a gyermek egyéni sajátosságait figyelembe véve.
- Értékelésünkkel igazodunk a gyermek egyéni képességeihez, ez által biztosítjuk számára a sikerélményt, ami elősegíti a sajátos nevelési igényű gyermek önbizalmának megerősödését, felzárkóztatását.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztése, illetve a képességeket- és készségeket befolyásoló pszichikus funkciók fejlesztése, szakemberek segítségével.
- Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes.

- Speciális módszerek, technikák, eljárások szakszerű megválasztása és azok alkalmazásával a kognitív képességek fejlesztése.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen.
- Interperszonális kapcsolatok kialakulásának elősegítése személyes példaadással.
- A szülővel együttműködve a „különbözőség” korai felismerése, diagnosztizálása (amennyiben a probléma az óvodában realizálódik).
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők segítése a felmerülő probléma megoldásában.
- A pedagógusok részvételének támogatása az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

A gyermek fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására, segítséget nyújt a szükséges speciális eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

Fejlesztésben használt dokumentumaink

- Egyéni fejlődési lap
- Fejlesztési terv a gyógypedagógus, illetve a szakértői vélemény alapján

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Képesse válnak társaikkal való együttműködésre, igényeik, szükségleteik közvetítésére, megértetésére a nyelvi jelek befogadására, feldolgozására, beszédbeli kommunikációra.
- Saját személyükkel kapcsolatos munkákat önállóan végeznek.
- Képesse válnak a környezetükben állandó, adaptív viselkedésre és indulataik szabályozására.
- Elsajátítanak kompenzációs technikákat.
- Képesse válnak a figyelem összpontosításra.
- Az integrált nevelés eredményeként a sérült gyermekek képesse válnak a közösségbe való beilleszkedésre, iskolába lépésre. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek szívesen járnak óvodába. A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik és a felnőttek elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez képest, kimutatható a fejlődés.

13.4.1. Enyhe értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztése a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés során integráltan valósul meg.

A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

Speciális feladat:

- A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítjük elő, számtalan élmény és minta biztosításával, amit a gyermekek a kortárs kapcsolatok során élhetnek meg.
- A fejlesztés során a gyermek aktuális igényének, fejlettségi szintjének megfelelő ismeretek, tevékenységformák, módszerek, szervezeti keretek biztosítása.
- A téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a szociális alkalmazkodás fejlesztése.
- Az integráció keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

13.4.2. Beszéd fogyatékos gyermek

Óvodáskorban beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A nyelvi fejlődésnek és beszédzavarnak különböző megnyilvánulási formái lehetnek. A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok is. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Speciális feladat:

- Tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának mértékétől függően.
- Tudatos módszerválasztással a komplexitás és a folyamatkövetés megvalósítása.
- A kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítő fejlesztése.
- A gyermek motiválásának és az egyénre szabott értékelésének tudatos alkalmazásával a beszéd fogyatékoság mértékének csökkentése.
- Anyanyelvi nevelés a sokmozgásos, cselekvésbe ágyazott, érzékelésen, észlelésen alapuló tapasztalatok biztosításával, melynek során a kommunikációs helyzetek, kifejezések egyértelművé válnak a gyermek számára, valamint segítik a társas kapcsolatok kialakulását, és a személyiség fejlődését is.
- A vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése.
- Az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, értelmi fejlesztés.
- Az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.
- Speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

13.4.3. Egyéb pszichés fejlődési zavar

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő - részképességzavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat.

Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.

Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Speciális feladat:

- A gyermek szakértői, bizottsági véleményében foglaltakra alapozva, a részképesség zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója, a megfelelő egyénre szabott módszerek alkalmazásával.
- A szülővel, és a gyógypedagógussal való aktív együttműködés.
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenységek szervezése, esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása.
- A teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése, az eredményes iskolakezdéshez szükséges készségek megalapozása.
- Önkontroll alakítása, a figyelmi funkciók, feladattudat, szabálytudat erősítése a következetes szokás és szabályrendszer betarttatásával.

13.4.4. Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus a szociális, kognitív és kommunikációs készségek fejlődésének minőségi zavara, amely a személyiségfejlődésnek egészét áthatja. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia estében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát, és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv, a központi probléma azonban a kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció, és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Speciális feladat:

- Tárgyi, személyi állandóság biztosítása.
- Megfelelő idő biztosítása a tevékenységek végzésre.
- Viselkedési szabályok, helyes viselkedési minták, énkép, önismeret, önkontroll, érzelmek kifejezésének, tanítása.
- Az alapvető készségek kialakítása (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás), fejlesztése.
- A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus-spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára a kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia biztosítása.
- A kommunikációs, szociális és kognitív készségek, képességek fejlesztése.
- Szülővel való együttműködés, kölcsönös kommunikáció.
- A gyermek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember jelenléte szükséges.

Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Célok

- a tehetséges gyermekek kiemelkedő képességeinek korai felismerése,
- tehetsége kibontakoztatásához megfelelő feltételek biztosítása,

Feladatok

- ingergazdag környezet és a személyre szabott interakció biztosítása,
- az önálló felfedezés lehetőségének megteremtése,
- fokozott érzelmi fejlődés lehetőségének biztosítása,
- egyéni képességeknek megfelelő tanulási utak biztosítása,
- megértő, elfogadó légkör, sajátos törődés biztosítása,
- a gyermekek szükségleteinek, igényeinek felmérése, kezelése a pedagógiai kompetenciahatárokon belül,
- tehetséggondozó team, tehetséggondozó műhelyek működtetése
- a beilleszkedés segítése,

- változatos tevékenységek biztosítása önmaguk kipróbálására, megismerésére,
- sokszínű játékforma felkínálása,
- adekvát fejlesztési eszközök, formák alkalmazása,
- a kiemelkedő képesség fejlesztése egyéni terhelés biztosításával,
- a családok segítése, tájékoztatása,
- gyenge oldal erősítése,
- a megfelelő szakemberrel történő kapcsolatfelvétel és együttműködés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- képesek a közösségben megtalálni helyüket, kialakul biztonságérzetük,
- képesek önmaguk, társaik és a felnőttek elfogadására,
- képesek az együttműködésre,
- erősödik önbizalmuk,
- megalapozódik önmaguk megismerése,
- kimagasló képességterületén többlettudással rendelkeznek,
- kreativitásuk fejlett,
- tudja az érzelmeit kezelni és kifejezni,
- kiemelkedő képessége megjelenik szerepjátékában.

13.5. Az óvoda kapcsolatai

Óvodánk helyi nevelési programja a gyermekek személyiségfejlesztését nem egyedül az óvónőkre alapozza. Az eredményes együttműködés feltételeinek megteremtése érdekében közvetlen kapcsolatot tartunk:

- Családdal
- Bölcsődével
- Szociális segítővel
- Katolikus és nem katolikus óvodákkal
- Katolikus Pedagógiai Intézettel
- Helyi iskolákkal
- Helyi egészségügyi szervezetekkel
- Gyermejjóléti Szolgálattal
- Családsegítő Szolgálattal
- Gyámügyi Hivatallal
- Pest Megyei tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal
- EGYMI - vel
- Önkormányzattal
- Kormányhivatallal
- Tankerülettel
- Pest Megyei Pedagógiai szakszolgálattal
- Görögkatolikus Egyházközséggel
- Közművelődési intézményekkel
- Oktatási Hivatallal
- Nemzeti Élelmiszerlánc - biztonsági Hivatallal
- Munkavédelmi és Tűzvédelmi szolgáltatást nyújtó szervezettel
- Fenntartóval

Kapcsolat a szülőkkel, családdal

Nevelési szempontból különös jelentőséggel bír a család és az óvoda mint a két legmeghatározóbb szintér. Hangsúlyozzuk a családi nevelés elsődlegességét, és azt, hogy az óvodai intézményes nevelés ennek kiegészítője. Együttműködve szolgálják a gyermek

fejlődését. A szülőkkel elengedhetetlen a napi szintű, közvetlen kapcsolat az óvodai nevelés teljes időszakában.

Ennek érdekében:

- Nyugodt, őszinte, bizalmon alapuló kapcsolat kialakítását kezdeményezzük a család és az óvoda között.
- Betekintést nyújtunk az óvoda életébe, melyen keresztül a szülő tapasztalhatja, hogy gyermeke jól érzi magát.
- Magatartásunkban és személyes kapcsolatunkban a szülő tiszteletben tartását helyezzük előtérbe.
- A szülők problémáikkal bármikor fordulhatnak a pedagógusokhoz, mert együtt sikeresebb a megoldás.
- Felhívjuk figyelmüket, hogy az együttműködés a szülőknek nem csak joga, hanem kötelessége is.

Kapcsolattartásunk formái:

- Beiratkozás
- Családlátogatások
- Anyás beszoktatás
- Szülői értekezletek
- Nyílt napok
- Fogadó órák
- Nyilvános óvodai ünnepek
- Szülői fórumok
- Szülői szervezet értekezletei
- Kirándulások
- Napi találkozások
- Elektronikus levélváltás, információcsere
- Honlap, faliújság
- A szülők elégedettségének mérése évente történik, az eredményeket figyelembe vesszük az intézményi önértékelésben.

Kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal

A helyi gyermekjóléti szolgálattal rendszeres kapcsolattartásra van szükség a gyermekek és családok védelme érdekében. A kapcsolattartás rendjét a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza. Közvetlen és rendszeres kapcsolatot az óvoda vezetője és a megbízott gyermekvédelmi felelős tartanak, de szükség esetén az óvodapedagógusok is cserélnek információkat a családsegítő gondozókkal.

A kapcsolattartás formái:

- folyamatos jelzőrendszer működtetése
- megbeszélés, egyeztetés az óvodai gyermekvédelmet koordináló óvodapedagógussal való rendszeres konzultációk

Kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálattal

A kapcsolattartás formái:

- pszichológiai, logopédiai vizsgálatok, mozgásfejlesztés
- szükség szerint fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások tartása
- tanácsadás a pedagógusok és szülők számára

Az utazó szakemberek (fejlesztőpedagógus, logopédus) a szakszolgálat által megadott időpontokban végzik a fejlesztést. Az óvodapedagógusok feladata a gyerekek fejlődésével kapcsolatos információk átadása, a szakemberekkel való rendszeres egyeztetés.

Kapcsolat a fenntartóval

Rendszeres kapcsolatot tartunk a Hajdúdorogi Metropolitai Egyházzal. A kapcsolattartás elsősorban az intézményvezetőn keresztül valósul meg.

Kapcsolattartás formái

Megbeszélések, személyes találkozások, konferenciák, vezetői értekezletek, szakmai rendezvényeken való részvétel, e-mail, és telefonos kapcsolat.

14. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Örömhírvétel Görögkatolikus Óvoda 2023.

9. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az Örömhírvétel Görögkatolikus Óvoda Pedagógiai programjához	
Készítette a nevelőtestület bevonásával <i>Szkiba Tiborné</i> Szkiba Tiborné Intézményvezető	
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások	
A 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1), 70. § (2) bekezdése alapján a Pedagógiai programot a nevelőtestület elfogadta:	
Dátum:..... <i>2023. 05. 08.</i>	
<i>Tóthegi Veronika</i> <i>Vagyne Török Szilvia</i> <i>Balogh Ildi</i> nevelőtestület nevében	
A Nkt. 72. § (5) bek.- biztosított jogok alapján Pedagógiai program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak	
Dátum:..... <i>2023. 05. 15.</i>	
<i>[Signature]</i> a szülői közösség képviselőjében	
Nkt. 83.§ (2) bek. i) pont alapján a Fenntartó ellenőrizte. A Fenntartó jóváhagyta	
Dátum:..... <i>2023. 05. 25.</i>	
<i>[Signature]</i> Fenntartó képviselője	
Érvényességi rendelkezés	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján https://oromhivretel.hd.gorogkatolikus.hu/ Az óvodai telephelyek vezetői irodájában.	Érvényes: 2023. 09. 01-től visszavonásig.